

Előfizetési árak:

postán vagy házhoz küldve:
 Egész évre . 24 kor.
 Félévre . 12 kor.
 Negyedévre . 6 kor.
 Egy hónapra . 2 kor.
 Egyes szám ára 8 fill.

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVÜPÁRT KÖZLÖNYE

Hirdetések díja:

Egyhasábos petit sor
 10 fill. vagy egy □ cm.
 hely 4 fill. — Nyilttér
 és magánérdekű ismer-
 tetés soronkint 40 fill.
 Megjelenik naponkint
 reggel 6 órakor,
 hétfőn vagy ünnep után
 déli 12 órakor.

Szerkesztőség: Kossuth-utca 19.
 Ide küldendők a lap szellemi részét illető közlemények.

Főszerkesztő: **Koncz Ákos.**
 Felelős szerkesztő: **Dr. Orbán József.**

Kiadóhivatal: Kossuth-utca 13.
 Előfizetés, hirdetés és magánérdekű ismertetések felvétele.

Plus és minus.

Debreczen, márczius 31.

(F.) Amíg a deficit réme kísértett államháztartásunkban, addig természetesen nem lehetett elmondani az évi költségvetésekről, hogy azok reális alapokon nyugosznak, mert hisz a realitásnak első kelleke, hogy kiadás és bevétel egymással helyes arányban álljanak. Mikor aztán helyreállt az egyensúly az államháztartásban, akkor persze meg kellett szünnie az irrealitás vádjának; de az ellenzéki felfogás nem nélkülözhetvén e fegyvert, mégsem mondott le róla, hanem elő-előveszi és meg-megkísérli nem annyira komoly, mint inkább merész alkalmazását.

Bizonyos naivítás kell ugyan ahhoz, hogy másokkal az irrealitás vádját elhíthessük ott, ahol sufficit mutatkozik, de az ellenzék nem nagyon válogathatja meg a fegyvereit, ha egyáltalában azt akarja, hogy fegyverei legyenek a Széll-kormány ellenében. Ez indította az ellenzéki szónokokat arra a kijelentésre, hogy a budget irrealitásának vádját vessék szemére a kormány-

nak azon az alapon, hogy a zárszámadások évről-évre jelentékeny fölöslegekkel záródnak. Ebből a körülményből az ellenzéki kifogásolókat azt következtetik, hogy a költségvetési előirányzatok nem állítanak szolidan és reálisan össze. Holott ennek a körülménynek könnyen érthető magyarázata — amint Lukács László pénzügyminiszter meggyőző módon kifejtette — csakis abban rejlik, hogy a legszorgosabb és legpontosabb kalkuláció alapján a bevételek mindig a lehető legalacsonyabb, a kiadások pedig az előrelátható legmagasabb összegekben vétetnek föl és pedig nem esetlegesen avagy véletlenül, hanem szándékosan és czéltudatosan.

S hogy ez a finanzeziális előirányzás épen nem szolgál hátrányára hitelünknek, sőt ellenkezőleg azt a nemzetközi viszonylatokban és piacokon azelőtt soha el nem ért mértékben megszilárdította, azt Lukács László szintén kétségbevonhatlan tények előterjesztésével dokumentálta.

Az ellenzéki szónokoknak tehát bizony jó lett volna kétszer is meg-

gondolni a dolgot, mielőtt a budget irrealitásának vádjával előállottak volna, mert evvel épen az ellenkezőjét produkálták annak, amit czélba vettek, amennyiben azt provokálták, hogy Lukács László pénzügyminiszter a budgetnek legszolidabb realitását kézzelfogható módon bebizonyította.

Kérvények. A képviselőház kérvényi bizottsága ma Radocza János elnöke alatt ülést tartott, melyen a kormány részéről Széll Kálmán miniszterelnök, a honvédelmi, pénzügyi, kereskedelmi és földmívelésügyi miniszteriumok részéről Gromon, Gränzenstein, Kiss Pál és Csörgeő államtitkárok voltak jelen. A bizottság tárgyalás alá vette a Házhoz intézett feliratok és kérvények tizenharmadik sorsjegyzékét, amelyet Forgách Antal gróf előadó ismertett. Tíz törvényhatóságnak a vármegyei tisztviselői fizetések javítására, nyolcz vármegyének a kárbiztosítási intézmény államosítására, 25 törvényhatóságnak a közegészségügy államosítására, 33 törvényhatóságnak a pálinkaivás korlátozására, tíz törvényhatóságnak a duna-oderai esatorna kiépítésére, 21 törvényhatóságnak a biztosítási intézetek által a tűzoltói intézmény költségeihez fizetendő hozzájárulásra, 12 törvényhatóságnak az olasz borvám felemelésére, 9 törvényhatóságnak a boritaladó leszállítására vonatkozó feliratait az előadó javaslatainak értelmében az érdekelt miniszteriumoknak adattak ki. A községek és magánosok által

TÁRCZA

Hallottam én. . .

Hallottam én valamikor
 Ezüstös harangszót
 Csengő, bongó mély hangjával
 A lelkemig hangzott.
 Régen volt bár; de azért én
 Néha most is hallom
 Megcsendülni, felém szállni
 Bús őszi fuvalmou.

Hallottam én valamikor
 Hegedű sirását
 Benne a sok szenvedő szív
 Fájdó zokogását.
 Régen volt bár; de szívembe
 Most is belecsemdül,
 Dudolgatva csöndes estén
 Égő szerelemről.

Hallottam én valamikor
 Mindeféle szépet. . .
 Azóta a zaj helyébe
 Örökös csend lépett. —
 Csak a szívem őrizte meg
 A sok régi hangot,
 Hegedűszó bus sirását,
 Mély szavu harangot. . .

Krúzselyi Erzsike.

A debreczeni tűzoltó-diákok.

— A „Debreczeni Ellenőr“ eredeti tárczája. —
 Közli: Ujlaki Antal.

Kálvinista Rómában vagy kétszáz esztendeig a diákok oltották a tüzet. Mert tudnivaló, hogy az Alföld népének a török és tatár kivül századokon át legnagyobb veszedelme a tűz volt s a vész ellen oly kezdetleges eszközökkel védekeztek, hogy tűz esetén a legkisebb szélvész alkalmával is gyorsan pusztultak el az akkoriban csupán nádas, vagy zsindeyes tetejű házak százai, ezrei.

Alföldön a kikeleti idő fuvalma, a midőn a természetet fölébresztette mélységes álmából, hányszor szított tüzet, melynek nyomában aztán porig égtek városok, falvak, templomok és iskolák. Debreczent többször pusztította el a tűz. Sőt a XVI. században alighogy megvetették a mostani büszke kollegium alapját, már is porrá, hamuvá lesz az iskola, a templommal együtt. Sok harezot vívtak a pusztító elem ellen, míg a református diákság elhatározta, hogy „machinista társaság“-ot alakít. Kimondták a zöld tógás ifjak, hogy nemcsak az iskolát és templomot, de „minden gyuladásnak alkalmatosságával“ a mások tűzhelyét is megvédik.

A kollegium fennállása után száz évvel alakult meg a machinista társaság. (Régi

följegyzések szerint azonban a debreczeni ev. ref. kollegium már 1557-ben fennállott.)

A machinista társaságnak minden olyan felsőbb tanuló tagja lehetett, ki a gyűlés színe előtt „a nagy bot“-ot szabályszerűen fölemelte, a tagsági díjat befizette és erkölcsi tekintetben kifogástalan volt. Mikor bebizonyította, hogy fölemeli a nagy botot, ünneppeseleg meg kellett fogadnia, hogy a szabályoknak aláveti magát, embertársaiért kész az életét is kockáztatni, egyuttal az éjjeli őrségtől (vigil), mely talán havonkint egyszer került egy-egy diákra, nem huza-kodik.

A diák az apparátori szolgálatot azzal kezdte meg, hogy a nagy és kis botokat kezelte. Ez eszköznek az volt a hivatása, hogy a szélvészgyorsasággal gördülő machina előtt elhárítsa az akadályokat. Ugyanis mikor a vészharang megkondult, a kollegium nagy csengőjét félreverték. Az osztályokból az udvarra tódult a diák-nép. Azonnal előhozták a machinát. A vedresek, hordósok, leöntők külön csoportban készülődtek. A menetet a botosok nyitották meg. Mivel sok időbe került volna, míg a machina a zezugos, girbe-görbe utcákon a vész színhe-lyére ér, a botosok megrövidítették előtte az utat. Föltépték a kapukat, pillanat alatt s étverték a sövény-, vagy léczkerítést. A tűzoltó diák-nép olyan robajjal rohant a vész helyére, mint a győztes hadsereg, mikor az

Rendkívül leszállított árban ajánlok

ebédlő- és salon-függőlámpákat, továbbá tükröt, képet és faldiszeket.

Mély tisztelettel **LÁM SÁNDOR** Debreczen, Piacz- és Hatvan-utca sarkán.

benyújtott kérvények is jobbára előadó indítványainak megfelelő elintézését nyertek. Komárom vármegyének arra a felterjesztésére nézve, a mely módosítását, illetőleg hatályon kívül helyezését kéri a kuriai bírósági törvény amaz intézkedéseinek, melyek a képviselőválasztási fuvardíjakra vonatkoznak, az irattárba helyezés javaslatba hozását határozta el a bizottság arra való tekintettel, hogy az illető törvény a gyakorlatban még kipróbálva nincs s így nem is állanak rendelkezésre oly tapasztalati tények, melyek a szóban forgó kívánalom figyelembe vételét megkövetelnék.

Törvényjavaslat a hajózásról. A magyar hajózási egyesület a múlt évben felterjesztést intézett a kereskedelmi miniszterhez oly törvényjavaslat kidolgozása iránt, amely a magyar belvizeken járó hajók lajstromozását rendeli el. A miniszter most egy erre vonatkozó törvénytervezetet dolgoztatott ki, amelyet véleményezés végett az egyesülettel közölt. A javaslat szerint a magyar belvizeken járó összes belföldi hajók lajstromozási kötelezettség alá esnek. Együttal a hajók tulajdonának átruházása, végrehajtás utján való lefoglalása, a hajókra felvehető kölcsönök biztosítása és érvényesítése is szabályoztatik a javaslatban. Az egyesület e javaslat tárgyalására szakbizottságot küldött ki, amely előadólul dr. Török Emil budapesti ügyvédet választotta meg.

A magyar ipar védelme.

Hegedüs Sándor kereskedelmi miniszter a vándorraktárak visszaélései tárgyában egy rendeletet bocsátott ki, mely a magyar üveg- és porcellánipart védelmébe veszi, különösen a cseh üvegyárak visszaélései ellen. Ez a rendelet megszünteti azt a káros és tisztességtelennek is mondható versenyt melylyel az osztrák s különösen a cseh üvegyárak selejtes, hibás áruikkal nagyban hozzájárultak ahhoz, hogy üveg és porcellángyáraink fejlődése megakadjon. Üdvözljük a minisztert ezen üdvös rendeletért s reméljük, hogy ez okos intézkedésnek rövid idő alatt hasznos eredményeit fogjuk látni.

Hegedüs Sándor kereskedelmi minisz-

ter megmutatja, hogy külön vámsorompó nélkül is nagyon sokat lehet segíteni a magyar ipar és kereskedelem kisebb-nagyobb nyomorúságán.

Ma az üveg és porcellán vándor raktárak ellen kibocsátott rendeletet közli a hivatalos lap.

Mint a Budapesti Közlönyben olvassuk a kereskedelemügyi miniszter folyó évi 16.338/VIII. szám alatt a vándorraktárak visszaéléseinek megállítására tárgyában a következő rendeletet adta ki valamennyi magyarországi másodfoku iparhatóságnak:

„Egy elém terjesztett konkrét panaszból értesültem, hogy egyes kereskedők külföldi gyárak hibás üveg és porcellán készítményeit tömegesen összevásárolva, az ország egyes városaiban vándorraktárakat állítanak fel s áruikon a helybeli kereskedők lényeges megkárosításával, falragaszok és hirdetések útján tömeges és gyorsvételre ingerlő módon rövid idő alatt igyekeznek tudni.

Szükségesnek látom tehát, hivatali elődömnök a vándorraktárakkal való visszaélések tárgyában 1897. évi november 8-án 51.636 szám alatt kiadott körrendeletére való hivatkozás mellett, felhívni az iparhatóság figyelmét arra, hogy a vándorraktár tulajdonosok amaz eljárásában, hogy raktárakra a közönség figyelmét falragaszok s hírlapi hirdetések, vagy hirdetésszerű nyílt körlevelek útján felhívják, tömeges és gyorsvételre ingerlő módon való árusítás jelenléte rejljenek s így a vándorraktár tulajdonosok a hirdetések kibocsátása és az árusítások megkezdése előtt nemcsak ipari igazolványt, hanem az 1884. évi XVIII. törv. czikk 51. § a értelmében az ott szabályozott feltételek alatt, előzetes iparhatósági engedélyt tartoznak váltani.

Minden olyan esetben, midőn a vándorraktár tulajdonosa hirdetésményeit előzetes iparhatósági engedély nélkül bocsátja ki, s illetve előzetes iparhatósági engedély nélkül áruit tömeges és gyors vételre ingerlő módon árusítja, az iparhatóságok, akár falragaszok vagy hírlapi hirdetések, akár följelentés útján jut az eset tudomásukra, a kihágási eljárás megindításával az elkövetett törvényellenes cselekmény legszigorubb megtorlása, s az iptortörvény 51. §-ában előírt

díjak behajtása iránt azonnal késedelem nélkül tartoznak intézkedni. Ha a kiszabott pénzbüntetés és ipardíjak behajtása a vándor raktár tulajdonosok időközben való üzletbeszüntetése és eltávazása által veszélyeztetnek látszik, köteles az iparhatóság a büntetési összegnek s az ipardíjaknak behajtását előzetesen is biztosítani, ugyszintén figyelemmel a m. kir. pénzügyminiszter ur 1890. évi december hónap 7-én 126.472. szám alatt kelt rendeletére, kötelesek az iparhatóságok az illetékes pénzügyi hatóság azonnali értesítésével az adófizetési kötelezettség kijátszásának megakadályozása czéljából is megfelelő módon intézkedni.

Annál nyomatékosabban figyelmeztetem az iparhatóságot, s az iparhatóság útján az elsőfoku iparhatóságokat ebbeli kötelesegeikre, mert a jogosulatlan és tisztességtelen üzleti verseny miatt naponként felhangzó panaszok törvényeink ide vonatkozó tiltó rendelkezéseinek a legszigorubb végrehajtását és alkalmazását követelik.

Felhívom az iparhatóságot, hogy e rendeletet tartalmáról tudomás és szigorú alkalmazkodás végett a hatósága területén létező elsőfoku iparhatóságokat értesítse, s e rendeletet pontos végrehajtása fölött a magam részéről is gondosan ügyeljen.

Budapest, 1900. márczius hónap 22-én.

Hegedüs, s. k.

TÁVIRATOK.

— A „Debreczeni Ellenőr“ eredeti táviratai. —

Az új miniszter kinevezése.

Budapest, márczius 31. Ő császári és apostoli királyi Felsége Széll Kálmán magyar királyi miniszterelnökhöz és Széchényi Gyula gróf magyar királyi főlovászmesterhez intézett következő legfelső kéziratokat méltóztatott legkegyelmesebben kibocsátani:

I.

Kedves Széll! Előterjesztése folytán Önt a Személyem körüli magyar minisz-

ellenséget kergeti. A nép már messzire kiabálta egymásnak:

— Hahó! Jönnek a diákok.

Ezek az ifjak idegen vidék gyermekei voltak, akiket tanulni küldtek Debreczenbe. S az idegen városban csudálatos lelkesedéssel és szívóssággal védték a mások tüzhelyét. A kollégium levéltárának megfakult írásai a tüzoltó diákok tömérédek hőstettét jegyezték föl. Az öreg betűs sok irás tanúsítja, hogy a debreczeni tüzoltó-diák vakmerően rohant az égő házba, ha megmenteni való maradt még benn. Türt hiedget, égető forróságot, fullasztó füstöt; fáradozva nem a maga, de az emberiség javáért. Személyválogatás nélkül megmentette a szegény csekély butorát, épenugy, mint a gazdag kincses ládát. És ha a lángok között, a fojtó füstben hallotta, hogy künn azt kiáltja a nép:

— Egy diák bent van.
— Uristen, ne hagyj elveszni.
— Ott küzködik. Nézzétek!

A diákat ekkor a haragvó elemek között új lelkesedés szállotta meg és nem kímélte az életét, az egészségét, a ruháját, csak arra gondolt, hogy használhasson és dicső dolgot cselekedhessen.

Mikor megsemmisítette a tüzet és megmentette a szegény ember házát, csendesesen, boldogan visszavonult a kollégiumi coetusba; levette az összekormosodott, talán összeégett facsaró vizes ruháit s kitergetve azokat száradás végett, megvonult a coetus szűk falai között, ismét beletalálta magát a renes diákéletbe, nem emlegette fennen, hogy ő mit, meg mit tett, legfeljebb is annyit mondott „megmentettük a ház másik felét“, daczára, hogy egyik oldala már leégett. Ilyen

Önzetlenül oltotta a debreczeni diák „tüzzel a tüzet.“

Idők multán a Machinista-Társaság, Gépelyes-Társaság, majd kevés idő múlva Erőművész-Társaság, nemsokára pedig Vízipuskás-Társaság lett. A Machinista-Társaság elnevezést 1834-ben azért változtatták meg, mivel Arany János diák, a ki pedig tüzoltó sem volt, csak olyan jött-ment diák, arra készítette a tüzoltó-diákokat, hogy alkalmazkodjanak az „idő lelké“-hez és nevezzék magyarul a társaságokat.

Sajnos, hogy a régi tüzoltó-diákok jegyzőkönyve 1802-ben elhamvadt, mint az az ezután következő év jegyzőkönyvének következő részéből tűnik ki.

„Azon szomorú gyuladának alkalmatlanságával, midőn 1802-dik esztendőben június 11-ik napján a nagytemplom a kollégiummal együtt porrá égett: a machinarium is a benne volt machinista diariummal oda lett.“

Bizony nagy kár, hogy a mult század tüzoltó-diákjainak egyleti életét intimebb vonásaiban nem ismerjük. Ami fenmaradt róluk, azt is a városi régi archivum írásából tudhatjuk, mert a kollégiumi levéltár csak 1802-től őrzi a tüzoltó-diákok történetét.

A tüzoltó-diákok évenként egyszer nyilvánosan dárídóztak a nagyerdőn. Mulatásuk majális czimen máig is fenmaradt. Ime 1834-ből a majálisról fenmaradt jegyzék számadása, mely sokról felvilágosít:

Egy öreg cseber bor	20 frt — kr.
Ismét 18 iteze	3 „ 20 „
Tokaji és ménesi bor	10 „ — „
Két akó ser	16 „ — „

25 iteze ser	3 frt 20 kr.
Ismét 6 iteze ser	— „ 40 „
Savanyu viz	14 „ 30 „
4 szivattyu v. lököncz	1 „ — „

Leves s hideghushoz valók.

Csiga tészta, 12 iteze	2 frt 24 kr.
Szelid safrány	— „ 30 „
Szerecsen dióvirág	— „ 15 „
Marhahus 30 font	5 „ 30 „
Pöszméte 10 iteze	1 „ — „
Tejfel 4 iteze	1 „ 36 „
Liszt 3 iteze	1 „ 30 „

Töltöttkáposztához valók.

Káposzta 10 fő	3 frt — kr.
Disznóhus 10 font	2 „ — „
Marhahus 10 font	1 „ 50 „
Szalonna 8 font	3 „ 28 „
Egy oka rizskása	1 „ — „
Fél font bor	— „ 40 „

Pörgölt bárányhus

8 egész bárány	12 frt — kr.
----------------	--------------

Pecsenye.

Disznóhus 20 font	4 frt — kr.
E mellé saláta	— „ 30 „
Eczet hat icze	1 „ 04 „
Piskóta liquörrel	3 „ 56 „
12 kenyér	1 „ — „
Só 5 font	1 „ — „
Zsir 2 iteze	2 „ — „
Hagyma s egyéb zöldség	— „ 26 „
Paprika	— „ 6 „

A vendégek számára.

Bajuszpedró	— frt 25 kr.
Dohány 2 font	— „ 48 „
3 laptá	— „ 26 „

terium ügyeinek ideiglenes vezetésétől ezennel felmentem.

Kelt Bécsben, 1900. évi márczius hónap 29-én.

Ferencz József s. k.
Széll Kálmán s. k.

II.

Kedves Széchenyi! Magyar miniszterelnököm előterjesztésére Önt Személyem körüli magyar miniszteremmé ezennel ki-nevezem.

Kelt Bécsben, 1900. évi márczius hónap 29-én.

Ferencz József, s. k.
Széll Kálmán, s. k.

Eszterházy herceg államtitkár.

Budapest, márczius 31. Bár a király személye körüli miniszterium államtitkári állásának költségeit a költségvetésből kihagyták, mégis egyre felmerülnek kombinációk ez állás betöltésére vonatkozólag. Így azt írja egy reggeli lap, hogy *Eszterházy Miklós* herceg lesz az új államtitkár. A herceg nemrég vette át családjának nagy uradalmait atyja, *Eszterházy Pál* herceg halála után. Nemrég házasodott meg s most harminczéves.

Atzél Béla temetése.

Budapest, márczius 31. Báró *Atzél Béla* temetése ma délután ment végbe nagy részvét mellett. A temetésen igen sok politikus és arisztokrata volt jelen. A temetésen *Wekerle Sándor* és *Beöthy Ákos* tartottak beszédet.

A nagybeteg jószágkormányzó.

Budapest, márczius 31. Libits Adolf jószágkormányzót ma szállítják egy külön e célra bérelt gőzösön Palermóból Fiuméba, ahol József főherceg palotájában fogják ápolni. Két nap óta a beteg állapotában némi javulás állott be s ez teszi lehetővé a szállí-

Elhagyva a többi pontot, melyek részint kiszállítás, részint beszállítás, kiderül a számadatokból, hogy a majális költsége 191 frt 95 kr.

Az ily mulatságok oly kedélyesek voltak, hogy a diákok bárhová kerültek, még késő aggkorukban is megemlegették. Érdekes, hogy 1846. május 12-én Elekes István azt indítványozta, hogy a tüzoltó-diákok majálisára hívjanak meg főrangú hölgyeket is. De az indítványt oly hidegséggel fogadták, hogy Elekes visszavonult vele. Magánúton adták tudtára, hogy a debreczeni diák, különösen mikor mulat, nem hajlandó senkit megsüvegelni azon a réven, mert a tiszteletet kívánó más módon született. Aztán attól is félték, hogy a főrangú látogatások egyszerű és eredeti jellegéből kivetkőztetnék e mulatságokat.

Az 1848 iki szabadságharc alatt a tüzoltó diákság elhagyta táplálóját, a kollegiumot, hogy közös anyját, a hazát védje utolsó csepp véréig. A tüzoltó-diákok működése fennakadt a gyászos katasztrófa utánig. A mily bátorsággal oltották a tüzet, épen olyan önfeláldozók voltak a csatamezőn is. Sokan odaadták az életüket, csak hogy a haza élete fenmaradjon. A kollegium daliás ifju seregének fele elveszett. 1850. márczius 7-én, midőn ismét összegyűltek, hogy feltámasszák a régi „machinisták társaság”-át, sirva borultak az egymás keblére. Akkor hamarosan följegyezték, hogy melyik diák, melyik csatában esett fel.

1883-ban az új tüzoltó intézmény végét vetett a tüzoltó-diákok társaságának. A följegyzéseiket, a nagy és kisbotokat most is őrzik a kollegiumi levéltárban.

tást. Az orvosok remélik, hogy ha csak valami előre nem látott komplikáció közbe nem jön, a jószágkormányzó életben marad.

Az opera új karmestere.

Budapest, márczius 31. A Bud. Tud. jelenti, hogy *Káldy* az operától megválnak és utóda *Mészáros Imre* lesz.

Amon Margit sikere.

Budapest, márczius 31. A népszínházban ma este lépett fel *Amon Margit*, kit a közönség rendkívül rokonszenvesen fogadott. Minden felvonás után hosszan tapsolták és éljeneztek.

Hófuvás Prágában.

Budapest, márczius 31. Prágában olyan nagy a hófuvás, hogy az összes vonatok beszüntették közlekedésüket.

Halálozás.

Bécs, márczius 31. Dr. Gruber József egyetemi tanár az éjjel meghalt.

A havazás.

Bécs, márczius 31. A havazás ma reggel elállt. Az utcákon azonban a sok hó még most is nagyon megnehezíti úgy a gyalogjárást, mint a kocsik közlekedését. A lovasut és az omnibuszok ismét közlekednek, de korlátozott számmal. A hó eltakarításán sérenyen dolgoznak.

A dél-afrikai háború.

London, márczius 31. A „Morning Post” jelenti Bloemfonteinből 29-iki kelettel: Lord Kitshener mult éjjel vezérkarával és 300 emberrel átlépte az ideiglenesen helyreállított noonaldspont hidat. Kitshener ama nézetének adott kifejezést, hogy a fölkelés le van verve.

Bloemfontein, márczius 31. Karre mellett a burok és angolok között csata volt, a melyen a burok rendkívül heves ellenállás után visszavonultak.

A Delagoa-ügy.

Lisszabon, márczius 31. Beirao külügyminiszter fölolvasta akamarában azt a berni táviratot, a mely a kormányval közli a delagoai vasut ügyében hozott választott bírósági ítéletet és kijelentette, hogy a kormány azt a kártérítési összeget, a melynek megfizetésére ítélték, rövid idő alatt belső vagy külső kölcsön fölvétele nélkül fogja megfizetni.

Kína.

London, márczius 30. Az alsóház mai ülésén a polgári igazgatás költségének tárgyalása során *Waltou József*, a kínai britt érdekek mostani helyzetéről beszélt, panaszkodva a kormány tétlensége és Anglia presztizsének hanyatlása miatt. Ha az angol kormány meg akarja védeni az említett érdekeket, mondja egyebek között a szónok, akkor erélyesebb és tetterősebb politikát kell kezdenie. Az alkalom nagyon kedvező volt arra, hogy a hatalmasságok egyesüljenek Kína közigazgatásának reformja végett. Ha Nagy-Britannia, Németország, Amerika és Japán együttesen jártak volna el, Oroszország és Franciaország sem állhatott volna félre.

Balcaress lord egyetért az előtte szólóval abban, hogy Anglia befolyása Kínában gyöngébb Oroszország befolyásánál és annak a reménynek ad kifejezést, hogy a kormány maga fogja meghatározni a határait annak a befolyásnak, a melyet biztosítani akar

magának. Vej-Haj-Vej nagy veszedelembé sodorja Angliát és most minden tekintetben teljesen értéktelen.

Brodrick parlamenti államtitkár tagadja, hogy a kormány a koncessziók kérdésében a mult évben engedett volna. Nem lehet ebben a kérdésben Kinát többre szorítani és nem is minden esetben, a mikor angol állampolgárok bányakoncessziókat óhajtanak. A kínai belső vizeken való hajózás kérdésében a kikötői illetékek különböző volta miatt bajos alkalmas zálogot találni. Macdonald britt követ azonban erélyesen sürgette ennek az illetéknek az egyszerűsítését és ha tovább is nyomást gyakorolnak a kínai kormányra, kedvező eredményre van kilátás. Egyetlen egy esetben sem kényszerítették Angliát az utóbbi években, hogy követeléseiből elálljon. Angliának sem kereskedelme, sem prestigeje nem vallott kárt. A kormány tovább is ragaszkodik fog eddigi elveihez, vagyis nem fog újabb birtokszerzésre törekedni, hanem arra fogja irányítani figyelmét, hogy Kína vízi utjai nyitva maradjanak, hogy az angol engedélyeseknek kedvező alkalmat szerezzen a forgalom megnyitására és hogy megszerezze a többi hatalmaknál a nyílt ajtó politikájának elismerését. A kormány szívesen egyesülne a többi hatalmassággal a végre, hogy törvényes nyomást gyakoroljanak Kínára azoknak a józan könynyebbségeknek az elérésére, a melynek megadását Kína érdeke és előmozdítását Anglia érdeke kívánja.

Grey azt hiszi, hogy Anglia befolyása a többi hatalmasság, különösen Oroszország befolyásához képest, csökkent. Azután megelégedéssel veszi tudomásul az Egyesült-Államok részéről tett előterjesztést és azt a kedvező fogadtatást, a melyben az Egyesült-Államok körlevele a hatalmasságoknál részesült.

Ezzel a tárgy elintéződött.

Egy asztaltársaság vig estéje.

— Megtörtént história. —

Debreczen, márczius 31.

Az *Ártatlan huszárkáplár*-hoz czimzett kis koresmában egy szűkebbkörű társaság gyült össze tegnap este lakomára.

A meghívott vendégek nagyrésze tul volt a hatvanon. Részint a nagy idők tanui voltak, részint a papueskormány alatt görnyedtek meg.

Gyöngye gyomrukra való tekintettel a menu a következőképen volt összeállitva.

„Malacztokány nagyszerű tarhonyával.
Vesepecsenye angolosan.

Turós metélt barna lisztből
Főtt gesztenye, — sajtok.”

Nyolez óra felé egytől egyig megjelentek a félelem és gánesnélküli lovagok és helyet foglaltak az asztalnál. Háziasszony nem létében az asztalfőn *Poczak Mihály* ült, az asztaltársaság elnöke, ki épen huszonöt évvel ezelőtt állította össze az *Éjbe nyuló* asztaltársaság alapszabályait. Az elnök jobbján *Dörmögő Kristóf* ült, balján pedig *Harcza Kálmán A sárga földig* cz. alatt működő asztaltársaság ügyvezetője.

Az első fogás előtt Szomjas Holofernes azt indítványozta, hogy bujdossék egy keveset a kis üstön föttel telt pohár. Mivel névszerinti szavazást nem kértek, az indítványt egyhangulag elfogadták és a *honny soit qui mal y pense* megjegyzés mellett csakhamar kámforra vált az öblös üveg tartalma . . .

Az első fogás kitünően sikerült s leszámítva azt a csekély nézeteltérést, mely a malaczfaj aránytalan szétosztása felett keletkezett, elég csöndben viselkedtek a tisztas veteránok. Közébe szellemes megjegyzések röpködtek a levegőben, melyeknek alapeszméi messze állottak a szentirástól, egyszóval, mint mondani szokták a hangulat emelkedőben volt.

A második fogásnál *Poczak Mihály* egyet sodorva a bajuszán, felállott, hogy elmondja dikiézióját. Fanyelvű volt az öreg, nem csoda tehát, ha az asztalvégen ülő öreg *Góbé Gergely*

nem értette meg a beszédet. Miután pedig okvetlenül hallani kívánta az ékes rigmusokat, mérgében úgy odavágta poharát az asztalhoz, hogy ezer darabra bomlott szét s tartalma elborította *Toka János* bortól kipirult ábrázatát.

A leöntött tisztos férfiú éktelen haragra gerjedt, mert roppant sajnált minden csöpp bort, mely nem emberi torkokon desztillálódott. Nem is hagyta sehol magánszáradni a gyalázatot, hanem az asztaltársaság fegyelmi bírósága elé terjesztette ott nyomban sérelmét.

Biró Ábrahám csendet intett és a paragrafusok előzetes tanulmányozása mellőzésével gyorsan ítélkezett... Az ítélet rövid volt: *Góbé Gergely* öt napra kizáratik az *Artatlan huszárkáplár* belső termeiből.

Az ítélet helyi szokás szerint jogerős lett és *Góbé Gergelyt Murczos Dani* teremiszolga (vulgo mindenés) brevi manu kitessékeltte egy hátbaütéssel az ajtón...

Góbé Gergely kiűn érezvén magát a hüvös éjszakában, sötét bosszura gondolt. Eszébe jutott, hogy *Toka Jánosné* rosszabb a furiánál, ha feldühödik. Szörnyű módon féltette az urát, ezt a gyöngéjét akarta tehát felhasználni *Góbé Gergely*. Tervével nyomban kész volt. Gyors léptekben rohant a Kisujtuzára, hol *Tokáné* lakott s megverte a ház ablakát. *Tokáné* kinézett, a sötétségben azonban fel sem ismerte volna *Góbét*, de ez olyat csuklott ijedében, mikor az ászpisznyelvű nagyszonyt meglátta, hogy *Tokáné* rögtön tisztában volt a látogató személyével.

— Hát magát mi az ördög hozta ide ily későn? — dörgött *Tokáné*. — Még it hirbe hoz, de akkor kiszedem a kelmed két vakondok szemét...

— Hirbe hozta kigyelmedet a saját hitese ura... Nem tudtam már tovább nézni a csin-talanságát... Ott enyeleg az *Artatlan huszárkáplár* korcsmában, csak úgy rakja a csökökat az Éji Erzsók piros ajkára...

*Tokáné*nek sem kellett több. Ugy a hogy volt, kirohant az éjszakába... A robajra *Góbé Gergely* megfutamodott, mert mindig azt hallotta, hogy szégyen a futás, de hasznos.

Mint a sístergős istennyila csapott volna le, úgy rontott be a korcsmába *Tokáné*... Az ura épen a heretyutyutyu finálját énekelte, mikor rajtuk ütött életépárja. A szó teljes értelmében torkán akadt az utolsó ige... Elnémultak mindnyájan. Ez még dühödtebbé tette *Tokánét* s felragadva a *Poczak Mihály* görbe botját, úgy eltárgálta az asztaltársaságot, hogy pár percz mulva néptelenné vált a sambré szeparé.

Negyven évi házassága alatt ilyen éjszakát még nem látott *Toka János*. Otthon ismétlődött az aeralis porozió, melynek hatása alatt *Toka* uram esküvel ígerte meg, hogy tájékára sem megy többé az asztaltársaságnak.

A szétrobbantott asztaltársaság tagjai pedig tegnap délután feljelentették a *zöldszemű szörnyeteg* által feldühösített amazont. Rágalmazás, becsületsértés és testi épség ellen elkövetett vétség terhelik a nagy asszonyt, kinek perében bizonyára napfényre kerülnek az asztaltársaságok eddig jól őrzött titkai...

Közülök csak *Góbé Gergely* mosolyog a a markába, mert neki nem lévén felesége, nincs kitől félnie...

Áki.

Nyuli Mihály.

— Expressz tudósítás. —

Budapest, márczius 31.

A tegnapi véres dráma hőse, *Nyuli Mihály* régi magyar nemesi családból született, becsületes, szelidlelkű embernek ismerték mindig. Mint tizenöt éves diák, részt

vett a mi szabadságharcunkban s nem egy csatában vérzett a hazáért. Az ötvenes évek végén Olaszországba ment s beállt a magyar légióba. Mint hadnagy végigküzdötte *Gari-baldi* harczeit. Később is megmaradt az olasz hadseregben s különösen a rablók ellen viselt harcokban tüntette ki magát. Négy katonai érdemkeresztje van, a minek fejében a budapesti olasz főkonzul utján még most is évenként száz lírát kap az olasz kormánytól. 1869 ben tért vissza Magyarországra. Állása nem volt, amikor egyszer meglátta őt utczán *Türr* tábornok, a kit jól ismert még Olaszországból. Megszólította s elpanaszolta neki baját. Épen akkor alakult a *Ferencz-esatorna* részvénytársaság, a hova a tábornok felügyelői címmel bejuttatta. A Bácskába került a csatorna egy kisebb állomására s évi jövedelme hétszáz forint, lakás és szegődmény-föld volt. Tisztességesen megélt belőle s meg is házasodott. Felesége egy vetrováci birtokos köz-nemes leánya, *Gellért Katicza*. Három gyermeke született ebből a házasságból.

A nyolczvanas években történt, hogy levelet kapott *Budapestről* sógorától, *Kovács Ferencz* nyugalomba vonult szürszabótól, a kinek felesége *Nyuli Agnes*. *Kovács* hívta a sógorát, jöjjön a fővárosba, lakjék nála, kezelje a vagyonát, mert ő is, meg a felesége is beteges. *Nyuli Mihály* elfogadta az ajánlatot s *Budapestre* költözködött. *Kovács*nak két háza volt: egy a *Kinizsy-utca* 15. száma alatt és egy a *Soroksári utczában*. *Nyuli Mihály*nak megígérte, hogy a vagyon felelését, amely mint közös szerzemény, a feleségét illeti meg, rá fogja hagyni. *Kovács*nak első feleségétől volt egy *Magdolna* nevű leánya, a kit rosszassága miatt nem szeretett. Kétezer forint végkielégítést adott neki s férjhez adta egy *U.* nevű adótisztához. A leány hamarosan elvált férjétől s akkor hosszu ideig együtt élt *Horváth István* dr. ügyvéddel, a tegnapi dráma áldozatával. Másodszor *T. Gy.* statisztikai tisztviselőhöz ment férjhez, de tőle is elvált. Az öreg *Kovács* nagyon rosszul bánt a feleségével, akit ütött vert s a ki e miatt el is vált tőle.

Kovács eladta mind a két házat s összes vagyonát magával vitte anélkül, hogy a közös szerzeményből, ami negyvenezer forintba tehető, valamit adott volna *Nyuli Agnes*nek. *Magdolna* leányához költözködött, a ki akkor még *T.-né* volt.

Nemsokára azután meghalt *Kovács Ferencz* s *Magdolna* leánya összes vagyonát *Horváth* dr. ügyvéddel lefoglalta és magához vette. Sem *Nyuli Agnes*, aki *Kovács* Ferencznek hitese felesége volt, sem *Nyuli Mihály* nem kapott egy krajczárt sem az örökségből. Tíz évig folytattak pört az örökségért. Megnyerték minden forumon, de amikor végre akarták hajtani *Magdolnát*, ez kijelentette, hogy atyja, *Kovács Ferencz* után nem maradt semmi vagyon. Hiába keresték rajta a kriminális bíróság utján is. *Nyuli Mihály* Zomborba költözött s magával vitte mindenéből kifosztott huját, *Nyuli Agnest* is. Tavaly egy zombori ügyvéd megint a polgári bíróságon kereste a *Nyuli-testvérek* jussát, de hiába.

Nyuli Mihály tegnapelőtt jött fel a fővárosba s fölkereste régi bajtársát, *Máriássy Vilmost*, aki a *Ferencz-esatorna* vállalatnál van.

— Megint elvesztettem a pört. Most elmegyek egy hires ügyvédhez s megkérdelem, mit remélhetek még.

Elváltak s *Máriássy* többé nem látta szerencsétlen barátját. Tegnap délben ott-hon volt, amikor egy cseléd levelet hozott neki. A levél így szól:

„Kérem tisztelt ur, ha lehetséges, azonnal eljönni, minthogy *Nyuli Mariska* kisasszony, aki nálam állásban van, édes apja sorsa miatt legnagyobb izgalomban van.

Tisztelettel *Neumann Ödönné*. (*Mária-Váléria-utca* 12. III. 8.)“

Máriássy fölkeszült, mert hisz *Nyuli Mihály* leányáról volt szó, a ki már régebben *Budapestre* került *Zomborból* s *Neumannéknál* nevelőd. Már épen el akart menni hazulról, amikor újabb posta jött:

„*Nyuli* ur agyonlötte az ügyvédet, leánya legnagyobb kétségbeesésben várja önt azonnal.“

Máriássy Vilmos fölkereste *Nyuli Mariskát*, aki zokogva mondta el neki, hogy édesatyja az előbb járt nála izgatottan s elmondta, hogy agyonlötte *Horváthot*. Nem volt ez szándékában s balsorsa az volt, hogy állandóan revolvert hord magánál, amit elő-rántott, amikor az ügyvéd lenézőleg és ingerülten beszélt vele. *Nyuli Mihály* családja most a legnagyobb nyomoruságban marad.

Színház és irodalom.

Jánosi Zoltán — színműíró. Ki ne ismerné *Debreczenben* *Jánosi Zoltánt*, ki mint kis diák már nagy erővel kezdte bontogatni költői tehetségének szárnyait. Midőn megismosodott alig mult el ünnepe, ünnepe, hol ne láttuk volna az ő rokonszenves alakját s ne hallottuk volna lángoló ódait és szónoklatait, szavalatait. Majd külföldre ment, hogy tovább fejlessze határozott talentumát s a gyönyörű *Zürichben* sem szűnt meg kedves muzsájával társalogni. Időközben a *Borsszem Jankó*-hoz került, hol *Sebestyén diák* álnév alatt juvenálistkodott. Majd *Hajdu Sámson* lelkészévé választotta a zseniális theologust, a főiskola egykori büszkeségét s csakhamar megnősült; de *Jánosi Zoltánt* a boldogság, sem tudta elnémitani s a független nyugalomban is egyre irta szebbnél-szebb verseit. De belátta csakhamar, hogy az ő erőtlől pezsgő tolla inkább a dráma-írás felé vonzza s így határozta el, hogy az Akadémia *Karátsonyi*-díjára pályázik s megírta *Absolon* című tragédiáját, melyet a *Karátsonyi* pályázaton dícsérettel tüntették ki. A róla szóló kritika kijelenti, hogy figyelemreméltó munka öntudatos írói vénával alkotva. Ha a színpadi hatása is oly erős volna, mint verselése és költői értéke, könnyen megnyeri a díjat is. A darabot ajánljuk *Komjáthy* figyelmébe, mert ismerve *Jánosi* tehetségét, meg vagyunk győződve, hogy tragédiája sikert aratna.

Kis szökevény. — Névtelen levelek. A színházi szezon befejezéséhez közeledik, azonban még az idei szezonban több újdonságot mutat be a társulat. Az operett személyzet most készül a *Népszínház* nagy sikert aratott operettjére a „*Kis szökevény*“-re, melynek bemutató előadása április második felében lesz. Másik újdonság lesz ugyancsak április hóban a *Vigszinnáz* kedves, mulattató vigjátéka, a „*Névtelen levelek*“.

A **Művészita**g április elsején a második évfolyam harmadik negyedébe lépett. Ez a lap rövid fennállása alatt kedvence lett az előkelő közönségnek és minden egyes szám megjelenése valóságos irodalmi és művészi eseményszámba megy. *Rudnay Győző*, ki a lapot szakavatott művészi agilitással vezeti, maga köré a jelen szépirodalom színejavát gyűjtötte. Olyan írói tábor áll rendelkezésére, minőt egyetlen egy fővárosi szépirodalmi lap se mutathat fel. E kiváló írói gárdán kívül, rendelkezésére áll a szerkesztőnek a festő coloniának nem egy olyan kitűnősége, mely a hazai művészetnek legszebb díszét képezi. Az e heti számnak színes és művészetileg becses czímlapja *Myskovszky* nagybányai tanár kitűnő ecsetét dícséri. Vezércikket e héten *Fridrik Imre* irt a *Modern házasság-ról*. *Szomaházy István* Nyári éjjel cím alatt novelláinak legszebbikével lepi meg az olvasót, igazi gyönyörűségére. *Varsányi Gyula* hangulatos versén

Révész Zsigmond

czlő- és férfi-divatárúháza
Debreczen, Főtér.

Tavaszi idényre megérkező rendkívül nagy választék mindennemű férfi-, női-, gyermek-czipőkben valamint férfi- és fiu-kalapokban nagy készlet.
Méréselt árak férfi divat-különlegességekben.

kívül ott találjuk a lap illusztris írói között Gárdonyi Gézát, ki egy rendkívül finom érzéssel megírt verset ad. A lefordításokról Endrei Zalán és Gábor Ignác gondoskodtak. Rudnay Győző a bécsi kiállításról referál egy frappánsul megírt cikkben. Bö és kimerítő tudósítások az elmúlt színházi hétről csatlakoznak a gondosan összeválogatott belletrisztikus cikkekhez. Végül ott találjuk a lap záradékául Zangvill kitűnő regényét, az Átmenet et. Nem feledkeznek meg a Művészvilág a sportról sem, mely élénk és érdekesen vezetett rovata a sport iránt érdeklődők szája ize szerint van vezetve. A lap illusztrációit Józsa, Hám Teréz, Myskovszky és még számosan készítették. A lapot melegen ajánljuk olvasóink becses figyelmébe. A Művészvilág előfizetési ára: egész évre 16 korona, félévre 8 korona, negyedévre 4 korona, egy hónapra 1 korona 60 fillér. Megrendelhető a kiadóhivatalban (Budapest, VI, Podmaniczky utca 1. sz.)

Az Ország-Világ új negyedéve. Április 1-jével az Ország-Világ, Magyarországnak e legrégebb képes heti lapja új előfizetést nyit. Hétről-hétre az aktuális eseményekről képen és írásban megemlékezve, az irodalom legkiválóbb képviselőinek verseivel és novelláival, regénymellékletével. Az Ország-Világ már rég meghódította a magyar olvasóközönséget, mely mind tömegesebben siet támogatni e kiváló ujság törekvéseit. A múlt héten az Ország Világ Stefánia trónörökös asszony menyegzőjéről közölt számos szép illusztráció, e héten pedig az angolbur háborúból mutat be több szép képet és Verő György népszerű új operettjéből, a Eleopotrából közöl egy szép szeszámot. Az Ország Világnak, melynek szerkesztését Váradi Antal, a kiváló poéta vezeti, Jókai Mórral az élén, munkatársa minden magyar író. Karácsonykor díszes kiállítású irodalmi almanakkal kedveskedik olvasóinak. Az idei almanak, díszben, kiállításban felül fogja mulni az eddig sokat dicsért almanakokat is. Az Ország-Világ előfizetési ára 4 korona negyedévre; a kiadóhivatal, mely Hold-utca 7. szám alatt van, kívánatra mutatványszámot ingyen küld.

Olvasóinkhoz.

A mai naptól, — mint azt a kiadóhivatal alább jelzett értesítéséből is láthatják t. olvasóink — lapunk **déli lappá** változik át s mint e tekintetben városunkban, egyedül álló lap fogja folytatni tovább pályafutását.

Okul szolgált e változtatás megtevésére részint az a körülmény, hogy reggeli megjelenéssel a lap nem adhatott frissebb tudósításokat az ugyanakkor megjelenő budapesti reggeli lapoknál, habár e tekintetben semmi áldozattól sem riadt vissza; de főképen okadatolja elhatározásunkat az a cél, hogy legyen Debreczennek egy oly irodalmi magaslaton álló nagy napilapja, mely a többi lapoktól eltérőleg minden délből megjelenvén, nemcsak az éjjel érkező külföldi és fővárosi eseményeket, hanem a déli órákig történő nevezetesebb eseményeket is közölje olvasóival, melyeket a többi lapok csak másnap hozhatnak.

A **Debreczeni Ellenőr**, mint déli lap közli tehát az éjjeli értesüléseken kívül a másnap délig történt dolgokat. Express-levelei, nagy

távirati összeköttetéseinknél fogva az eddigieknél is kimerítőbbek lesznek. Gyors és megbízható tudósításaink mellett figyelemmel kísérjük a város életét is és míg a személyeskedést nem kultiváljuk, az igazságos kritikától egyetlen téren sem zárkozunk el.

Lapunk, mint huszonhat évvel ezelőtt, a tiszta szabadelvűség szolgálatában áll s politikai tekintetben elvünk az, hogy Magyarország haladása, közgazdasági előmenetele, békés felvirágozása a szabadelvűség útján érhető el.

Lapunk eddigi pályafutásával fényesen beigazolta arra irányuló komoly törekvését, hogy Debreczennek minden tekintetben megfelelő lapja legyen. Nem hajszolja a szenzációt, nem keresi a botrányt, hanem komoly laphoz illő módon számol be a napi eseményekről.

Ezenkívül szellemi szórakozásról is gondoskodik. Tárcaí, humoros apró közleményei s regényei mindig megtalálják az utat az olvasó szívéhez.

Bizalommal kérjük Debreczen város közönségét, méltóztassék délből megjelenő lapunkat tömeges pártfogásban részesíteni.

Debreczen, 1900. április 1

Tisztelettel
a Debreczeni Ellenőr
szerkesztősége.

A rövid idő óta városunkban is lábra kapott hírlapokkal való házalás mintegy kényszerít rá, hogy uszszunk az árral annyira, amennyire ezt lapunk multja és komoly iránya megengedi.

Jól tudjuk ugyan, hogy közönségünk nem azt nézi, melyik ujság *olesőbb*, hanem hogy melyik követi azt az irányt, mely a komoly hírlaphoz kötött követelményeknek megfelel, a több oldalról nyilvánult óhajnak megfelelően mégis elhatároztuk, hogy az új évnegyedtől, a mai naptól kezdve

lapunk előfizetési árát leszálítjuk

és pedig egész évre **20** kor., félévre **10** kor., negyedévre **5** kor. és 1 óra **1** kor. **70** fillér.

Ez alkalommal megváltoztatjuk lapunk megjelenési idejét is, amennyiben az az új negyedévtől kezdve nem reggel, hanem a **déli órákban jelenik meg.**

Azoknak az előfizetőknek, kik félévre vagy egész évre fizettek elő, az ujonnan megállapított előfizetési ár szerint fennmaradó többletet az előfizetés lejártá után javukra írjuk, illetőleg az előfizetés időtartalmát megfelelőleg meghosszabbítjuk.

Tisztelettel kérjük azon előfizetőinket, kiknek előfizetése márczius végén lejár, hogy annak mielőbbi megújításáról gondoskodni sziveskedjenek.

A kiadóhivatal.

HIREK.

— A középiskolai tanáregyesület délután tartotta rendes havi ülését a főiskola nagytermében. A gyűlésre várták *Beóthy* Zsolt elnököt is, ki azonban betegsége miatt nem jelenhetett meg.

— **A hírlapíró szövetség gyűlése.** A vidéki hírlapírók országos szövetsége és a magyarországi lapkiadók választmányának pécsi ülésezése a várakozáson fölül nagy érdeklődést kelt országwide. A jelentkezősek határidejéig 50 vidéki hírlapíró, a legelőkelőbb vidéki lapok szerkesztőségeinek tagjai és 39 lapkiadó jelentkezett, úgy, hogy husvét hétfőjén összesen 89 vendége lesz Pécs városának az ország minden részéből. A fővárosi sajtó rokonszenves érdeklődésnek ékesen szóló jele, hogy a Budapesti Ujságírók Egyesületének elnöke, *Vészi József* országgyűlési képviselő már bejelentette a pécsi ünnepeken való részvételét, azonkép *Rákosi Jenő*, az Otthon elnöke is.

Pécs szab. királyi város tanácsa elhatározta, miszerint:

„A város tanácsa örömmel veszi tudomásul, hogy az országos sajtó munkásai és a magyar lapkiadók Pécs városát szemelték ki szövetségük közgyűlésének, illetve választmányi ülésének székhelyéül és az ideérkező vendégek iránti tiszteletének oly módon ad kifejezést, hogy őket husvét másnapján a „Vigadó“ nagytermében rendezendő bankettre meghívja. A bankett rendezésére *Kindl József*, *Várady Ferencz*, *Reeh György* és *Tichy Ferencz dr.* kéréstnek fel.”

A pécsi nemzeti kaszinó még nem határozott, mily alakban vesz részt az ujságok munkásainak fogadtatásában, de előrelátható hogy az ország ezen egyik első társadalmi köre tekintélyének megfelelő módon. *Littke József* pezsgő-gyáros husvét hétfőjének esti óráiban mutatja be pezsgő gyárát a sajtó munkásainak. Az elszállásolási bizottság már eljárt munkájában és mindenütt a legelőkelőbb nyíltnak meg Pécs házai a vendégek részére. A pécsi szállodások is kivétel nélkül bizonyos számú szobát bocsátottak a vendégek rendelkezésére.

Az elszállásolási bizottság beosztja már a lakásokat. Alapos a remény, hogy a sajtó pécsi ünnepére Genuából megérkezik *Fejérváry Imre* báró dr., főispán és részt vesz a sajtó munkásai tiszteletére rendezendő ünnepeken. *Kardos Kálmán ny.* főispán is megígérte, hogy a sajtó tiszteletére rendezendő ünnepeken ő is részt vesz.

— **Közgyűlés.** A „Debreczeni Dalegylet“

1900. évi április hó 1-én, vasárnap délután 3 órakor, a városháza nagy tanácstermében évi rendes közgyűlést tart, melynek tárgysorozata a következő: Évi jelentés. Számvizsgálók jelentése. Költségelőirányzat megállapítása. Indítványok. Tisztújítás.

— **Ev. ref. egyháztagok figyelmébe.**

Az ev. ref. egyház presbyteriuma tudomására juttatja az ev. ref. egyház tagjainak, hogy az egyházi adó és közalapi illeték a folyó évre ki van vetve s az adókövetési munkát az egyházi számvevő hivatalában van közszemlére kitéve, hol az a hivatalos órák alatt ez év április hó 1-ső napjától 8-ik napjának délután 5 órájáig bármikor megtekinthető. Ennek az adókövetési munkálatnak megtekintésére tehát azzal hívja fel az ev. ref. egyház tagjait, hogy a ki az adókövetést helytelennek találná, vagy bármi okból helyesbítésre, vagy elengedésre vél jogot formálni: ez iránt az egyházi törvény 251. §-a értelmében a fentebb jelzett idő alatt az egyházi számvevőnél (egyháztér 17. sz.) a hivatalos órák alatt akár szóval, akár írásban megteheti felszólamlását, mert későbbi felszólamlásnak hely nem adathatik. Debreczen, 1900. évi márczius 11-én tartott presbyteri gyűlésből: Az egyháztanács.

— **A szegényügyi bizottság ülése.** A

szegényügyi bizottság tegnap d. u. *Roncsik* Lajos tanácsnok elnöklésével ülést tartott, melyen több szegény felvételét határozták el

BARTHA KÁLMÁN DEBRECZEN,
(Városház-épület)
a „Szalag-Királynéhoz“

Ajánlja a tavaszi idény legszebb és legnagyobb ujdonságait, **kézmunka, kötött, szövött, rövidárak, ruhakellékek, diszek, női és férfi piperecikkekben.**

Csak itt kapható az idény legszolidabb ujdonsága, a „**TRIUMPH**“ napernyő, darabja **7 korona.**

— **A városi dalegylet estélye.** A mi diadalokban gazdag dalegyletünk a folyó évben első dalestélyét tegnap este tartotta meg a Bika-szálloda dísztermében szép közönség jelenlétében. A remekül összeállított műsor egyes számait a jelen volt szép közönség érdeklődéssel hallgatta végig. A műsorból különösen kiemeljük a kuruzs nótákat, melyeket a közönség tapssal jutalmazott s meg kellett ismételní. Szünetek alatt Rácz Károly kitünően szervezett zenekara játszott. A műsor végeztével a közönség táncra perdült, melynek csak a késő reggeli órák vetettek véget. Az első négyest mintegy 98 pár tánczolta.

— **Meg akarta ölni a szüleit.** A debreczeni törvényszék mint esküdtbíróóság ma délelőtt hirdette ki ítéletét Á. Kovács József ügyében, ki apját, anyját késsel összeszurkálta. Az esküdtek d. u. 1 órakor hozták meg verdiktjuket. Az esküdtek Á. Kovács Józsefet sem a szándékos emberölés büntetének kísérletében sem pedig a súlyos testi sértés büntetésében *nem találták bűnösnek.* A verdikt meghozatala után a törvényszék visszavonult tanácskozással s a verdikt alapján *vádlatot felmentette* s azonnal szabadlábra is helyezte. Az ügyészség az ítélet ellen semmiségi panaszsal élt.

— **Nézetkülönbözések.** Nemesak az államférfiak, hanem a bérkoecsisok között is vannak olykor nézetkülönbözések, melyek szintén viharos összeütközésekre vezetnek. Ilyen összeütközés színtere volt tegnap az Arany Bika előtti térség, a hol két bérkoecsis hosszas szóváltás után, elszántan rohant egymásnak fejvel, lábbal és ököllel. Az összeütközést a járó-kelők olyan érdekes látványosságnak tartották, hogy csoportot képeztek a birkozók körül, sőt ösztökölték is őket:

- Ne hagyj magad!
- Üsd, nem apád!
- Mindjárt leveri.
- Melyik bírja tovább?

Hát egyik sem birt. A tusa avval végződött, hogy véresen roskadtak a földre s aztán ott agyabugyálták egymást, míg a látóhatáron alegrato-moderató lépésben feltűnt a rendőrnek öre és szerény hangon felkérte a két polgártársat, hogy czihelődjék talpra és járuljon a kapitány elé. A kapitány aztán megmosatta a két polgártárs véres fejét, aztán némi dorgálásban részesíté őket.

— **Vizvezeték Kassán.** Az a közóhaj, hogy Kassán vizvezeték létesüljön, nem sokára meg fog valósulni, ha ugyan a körülmények nem lesznek ellene. A szükséges előmunkálatokat már a közeljövőben meg fogják kezdeni, amennyiben a miniszter rendeletileg értesítette a város közönségét, hogy e czélból szakértőt küld be Kassára, aki teljesen díjtalanul fogja a megelező tervezetet elkészíteni s megállapítani, vajjon a vizvezeték létesítése Kassán eszközölhető lesz e? s illetőleg nem ütközik-e keresztülvihetetetlen nehézségekbe? Vajjon hogy áll a debreczeni vizvezeték ügye?

— **Nagyérdékű hangverseny** lesz ma, vasárnap, április 1-én, fél nyolcz órakor a városi zenede dísztermében. A hangversenynek kiváló érdekességet kölcsönöz az a körülmény, hogy Ney Dávid az operaház tagja is közreműködik. Ney óriási terjedelmű hangja, tüneményes énektudása világhírt szerzett a művésznak, a ki ma is oszlopos tagja az operának. A nagy művész tegnap délután érkezett Debreczenbe és az Angolkirálynőbe szállott. Neyn kívül a Füredy testvérek működnek közre a hangversenyen, melyekre a jegyek még mindig kaphatók László Albert könyvkereskedésében. A zenekedvelő közönség bizonyára megragadja a ritka alkalmat, hogy Ney Dávidot hallhassa.

— **A cigány-bosszu.** Hevesmegyében a cigányok már szörnyű garázdálkodást

visznek véghez. E napokban a kömlői őrsparancsnok két esendőrt indított utnak kém szemlére. Elfogtak 5 cigányt. Kettőt-kettőt összekötöztek lánczokkal, az ötödiket pedig szabadra hagyták — s Poroszlóra akarták őket vinni. Utközben az egyik esendőr átadta fegyverét társának, ő pedig leült, hogy láb-belijén igazítsaon valamit. Egyszer csak azon veszi magát észre, hogy egy takarót dobtak a fejére, melyből alig tud kibontakozni. Ekkor maga előtt látja az öt cigányt, akik szuronyt szegeznek mellének. Így aztán levetkőztették egy szál ingre és utnak eresztették. A másik esendőrt pedig megölték. A esendőr egy szál ingben Fűzes-Abonyba ment s ott elbeszélte esendőrtársainak a történeteket. Nyomban erős őrzéret indult utnak, de sem a esendőr holttestét, sem a cigányokat nem találták. A furfangos cigányok hihetőleg elásták a szerencsétlen esendőr holttestét.

— **Dalestély.** A Debreczeni Munkás Dalegylet folyó 190. évi április hó 16 án, husvét másodnapján, a Margit-fürdő dísztermében, Keller Sándor egyleti karnagy vezetése mellett, Kiss Gyula zenekarának közreműködésével, dalestélyt rendez, melynek műsora a következő:

1. Nyitány a zenekar által. 2. Népdalegyleg, Keller Sándortól, éneklí a Dalegylet. 3. Komoly szavalat, előadja Nagy Ida k. a. 4. Elvonnélek, Erkelől, éneklí a Dalegylet. 5. Édes lánykám, Hubertől, éneklí a Dalegylet. 6. Életkép, felolvassa Keller Sándor. 7. Magyar dalok, éneklí a Dalegylet. 8. Rákóczy-induló (zenekisérettel), Hubertől, éneklí a Dalegylet.

Kezdele este 8 és fél órakor. Belépő-jegy személyenként 1 korona 20 fillér. Előre váltott jegy 1 kor. Jegyek előre válthatók Kurián Gyula órás üzletében (Piac-utca), Mayer Ferencz szabó üzletében (Battyányi-utca), Nicht J. fűszerüzletében (Mester-utca) és este a pénztárnál. Alapító és pártoló tagok szabadjegyeiket használhatják. — Dalestély után táncz.

— **Agyonvert rablók.** Tupaí Mihály hegeresi iakos — mint nekünk írják — márczius hó 29-én éjjel arra ébredt, hogy a kamrájában rablók garázdálkodnak. Tupaí puskát vett magához, s felköltötte a szobában alvó fiát is s azután ki akartak menni az udvarra. Alig hogy a konyhaajtót felnyitották, lövés dördült el, de szerencsére nem talált. A lövést viszonzotta Tupaí, miközben a eselédesség is felébredt és kifutott az udvarra. A rablók, a mint ezt észrevették, futásnak eredtek. De két esendőr és két éjjeli őr épen abban a pillanatban érkeztek a ház elé, a mikor a rablók ki akartak ugriani az utcára. A mint a esendőrséget észrevették, visszafordultak és a kerten keresztül akartak menekülni. A eselédesség azonban vasvillával fogadta őket s a menekülni akaró rablók közül kettőt, Heszler István és Heider Lőrincz rosszhírű lakosokat úgy ütötték fejbe, hogy mindkettő még az éjjel belehalt sebeibe. A megmenekült czinkostársukat másnap elfogták és a vasvillás bérésekkel együtt átadták a bíróságnak. A holttestek boncolása tegnap történt meg a község házában, s mindkettőnél koponya repedést állapítottak meg.

— **Honvédőrmesterek bálja.** A Margit-fürdő dísztermében tegnap este igazán kedves mulatság folyt le. A helyben állomásozó honvédőrmesterek hosszú pihenés után rendezték ezt. Tavaly a nemzet nagy gyászai miatt nem tarthatták meg-megújuló mulatságukat. Nemesak a katonaság gyászolta feledhetetlen szeretett királynőjét, gyászolta ezt az egész magyar nemzet. Minden nagyítás és hízélgés nélkül állíthatjuk, hogy a k k résztvevők ezen mulatságon, egy kedves estével és édes emlékekkel gazdagabbak. A mulatságon részt vettek: lipesei Szártory Rezső, Bodnár István ezredesek, Melezer Ferencz közöshadseregbeli ezredes, Filipp Ferencz alezredes, dr. Lengyel Rezső törzsorvos és a tisztikar teljes számban. Közéletünk ismert alakjai közül pedig jelen voltak Dobiacki Sándor máv. üzletvezető és Hajdu Gyula tanácsnok.

— **Van még uj a nap alatt.** A főváros egyik árvaszéki ülnökével nemrégiben volt egy ügyvédsegédnek is dolga. Valamin azonban összekülönböztek s a följelentés, a mit az ügyvédbojtár az ülnök ellen beadott, azt mondja, hogy az ülnök ur kiteszkolta, magyarulán kitessekeltte a vendéget az ajtón. A közgazgatási bizottság fegyelmi választmánya ma vonta felelősségre az ülnök urat, a ki ilyenformán védekezett:

— Ha erkölesi kiteszkolást ért följelentésében az ügyvédsegéd, akkor igaz van, mert erkölesileg kiteszkoltam, de nem dobtam ki. Lehet, hogy a vita hevében hozzáértem...

A választmányt annyira meglepte a kidobásnak ez az egészen új definicziója, hogy felmentette a vád alól az ülnököt.

Hja, ha csak erkölesileg dobtá ki...

— **Iparos ifjak közgyűlése.** A debreczeni iparos ifjuság önképző egylete f. évi április hó 8 án, vasárnap délután 3 órakor tartja évi rendes közgyűlését, az ipartestület tanácstermében Simonffy-utca 2. szám I. em. 4. ajtó, melyre a meghívók már szét is küldtek. A tagok ezuton is felkéretnek, hogy a közgyűlésen minél számosabban jelenjenek meg. Az elnökség.

— **Egy végrendelet története.** Olvasóink még emlékeznek néhai Luczenbacher Pálnak ama végrendeletére, melyet közvetlenül halála után közöltünk. Azokkal a czáfolatokkal szemben, melyek e közleményre vonatkozólag megjelentek, kimerítően és hitelen beszámoltunk ama végrendelet történetéről. Ez a végrendelet igenis megvolt és ez volt az elhunyt milliomos eredeti végrendelete. Nekünk — eltekintve a forrás megbízhatóságától — semmi okunk sem volt annak hitelességében kételkedni, mert abban semmi lehetetlen, de még csak valószínűtlen sincs, hogy egy hozzávető becslés szerint 50 millió frtra rugó vagyon tulajdonosa, öt millió koronát hagy különböző jótékonyezésekre. Az elhunyt szigorú vallásos érzelmeiről volt ismeretes és így könnyen el lehetett hinni, hogy a jótékonyág erényét ilyen nagy, de vagyonhoz mérten nem aránytalan styben gyakorolja. Különbben ismételjük, fentartjuk, hogy az általunk közölt végrendelet létezett, de — a mint kiderült — később megsemmisített. Hogy miért és kinek a befolyására, azt nem tudjuk. Az új és érvényes végrendeletet tegnap közölték alapok. Az egész okmány egy sorból áll és akként rendelkezik, hogy a vagyon az elhunyt öt gyermeke között egyenlő részben felosztassék. Jótékonyczélú vagy egyéb hagyományokról egy betű sincs benne.

— **A leghiresebb riporter halála.** Londonban ma meghalt Archibald Forbes, a leghiresebb riporter, aki résztvett az utolsó harmincz év minden nagyobb háborujában s leleményességével, nagy éleslátásával, fényes tollával a világzsurnalisztikában a legelső helyet vívta ki magának. Daryl így jellemezte őt:

— Mindig ott tud lenni, ahol lennie kell, 48 óra hosszant ül a nyeregben, a legvéresebb ütközetekben egy karczolás nélkül vágja magát keresztül, majd végül a nyergéhez erősített kis fatáblán a legbrilliansabb ezikket írja meg agyudörgés, puskaropogás közepette s aztán holtira fásaszt tiz lovat, néha tizenöt is kidől alóla, míg a ezikket a legközelebbi postához juttatja. Egyszer megtette azt, hogy száz mérföldet lovagolt, hatszázat ment gőzhajón, hogy egy fontos tudósítást adjon át lapjának; s meg se várva, míg nyomtatásban láthatja azt, visszasietett a csataterre.

Óriási testi ereje, a maga nemében csodálatos fizikai és szellemi munkabírása és zseniális ezikkei révén valóságos legendás alak lett Angliában, ugy hogy manapság már minden valamire való riporterkalandot az ő nevéhez fűznek.

Tizenöt-husz háboruban vett már részt s mindig sértetlenül került ki az ütközetekből. Kollégái azt mondják róla, hogy nem fogja a golyó. Mint kémet számtalanszor fogták már el, de hol kimagyarázta magát, hol megszökött, hol pénzzel kenyerezte le őreit s ugy menekült meg a fogságból.

Archibald Forbes Elgin skót grófságban született 1836-ban. Világhírét akkor szerezte, amidőn mint a Daily News hadi tudósítója részt vett az 1870—71-iki német-francia háborúban, 1874-ben ugyanannak a lapnak Keletindiából írt tudósításokat az éhínségről, majd Spanyolországból a karlista-háborúról, 1875—76-ban a walesi herezeg ázsiai utazásairól, 1876-ban a szerb háborúról, egy évvel utóbb a törökország-hadjáratról. Egész sor könyvet írt tapasztalatairól és élményeiről, legutóbb pedig két kötetben kiadta emlékiratait. Valamennyi könyve történeti forrásmunka számba megy közvetlenségénél és tárgyilagosságánál fogva.

x Hogyan lett egy házaspár 6 gyermekével boldog! Egy a fővároshoz közeli vidéki városban élt férj és feleség hat gyermekével. A férj mindig szorgalmas volt, de mégis csak ritkán sikerült neki valamit keresni, úgy, hogy családját alig bírta eltartani. Az asszonynak egyszerre csak azon gondolata támadt, hogy férje tudán kívül részt vesz az osztálysorsjátékban. Sokáig takarékoskodott a krajczárokkal, míg egy negyedecske sorsjegyet beszerezhetett volna; ekkor Török A. és Társa céghez, Budapesten, Váci-körút 4., fordult és megrendelt ott 1/4 sorsjegyet. Számát sem az 1-ső, sem a 2-ik, de a 3-ik és 4-ik osztályban sem húzták ki. Elcsüggedve írt az asszony Török A. és Társa cégnek: „még csak két osztály, aztán veszve vannak a megtakarított krajczárok.” Ez azonban nem így volt, mert az 5-ik osztályban nagy nyeresémmel húzták ki a számot. A Török-cég, mely előtt a család származása ismeretes volt, azonnal sürgönyözött az asszony részére megállapított címre, hogy sorsjegyüket egy nagy nyeresémmel kihúzták. Másnap már megjelent az asszony férjével együtt Török A. és Társa cég budapesti irodájában, de a férje előtt még titkolta, hogy mi történt. Csak amikor a hivatalos huzási jegyzékből meggyőződött és miután Török A. és Társa cégtől a pénzt felvette, adta meg urának a felvilágosítást. A szegény ember öröme leírhatatlan nagy volt, reszkető kezekkel és örömkönyvekkel szemében, ölelte át feleségét ezen szavakkal: „neked köszönöm jó asszony, hogy mindkettőnk gyermekünkkel együtt boldoggá tettél.”

— Halálozás. Özv. Zengy Jánosné, született Drukwarth Johanna 82 éves korában hosszas szenvedés után Ungvárt f. évi márczius 30-án elhalt. Temetése április 1-én d. u. lesz. Egyetlen fia gyászolja.

x Biztos gyógyhatás. Mindazok, kik rossz emésztés vagy székrekedés következtében felfúvódásban, szorulásban, főfájásban, étvágyhiányban vagy egyéb bajokban szenvednek, a valódi „Moll-féle Seidlitz porok” használata által biztos gyógyulást érnek el. Egy doboz ára 2 korona. Szétküldés napok.

— Adakozások a nőegyleti árvaház részére. (Folytatás.) Gyűjtési kerület Mester- és Bethlen-utczák. Gyűjtők: **Mózer Adolfné és Fürst Ödönné** urnők Komlóssy Arthurné 4, Fried Jakabné 2, Jenei György 2, Nagy Bálintné 2, Klein Ignáczné 1 kor., Salanki Ferenczné 18, Varga Bálintné 80, Fischer Béláné 40 fill. Idősb. Bányai Istvánné 2 kor. Csobai András 20, N. N. 40 fill. Gyarmathy Jánosné 1 kor. Dianiska Ágoston 60, Zilahyné 40, X. Y. 80 fill. Török Péterné 2, Farkas Albertné 4, özv. Jablonczayné 2, Káposztás 2, Komlóssy Dezsőné 2 kor. N. N. 20 fill. Özv. Hódi Bálintné 1, Sziágyi Béláné 1, Lichtschein Mártonné 2, Vilmányi Sándor 1 kor. Fabian Lászlóné 40 fill. Nágel Manóné 2, Somogyi Pál 2 kor. Zöld Mihály 60 fill. Révész 1, Molnár Albertné 1 kor. N. N. 20 fill. Kerlosi Jánosné 2, Bodonyi Lajos 1, Szüts Istvánné 1, Méhes András 20 fill. Jobbágy Imréné 1, özv. Szabó Ferenczné 2 kor. N. N. 30, N. L. 20, H. F. 20 fill. Domokosné 2, Ujlaki Henrikné 1, Ujváriné 2, Laczkóné 2, Kulcsár József 4 kor. Kulifay Albertné 20 fill. Becznerné 1 kor. Majorné 60, Bagosi Kálmán 60. ifj. Gerlik Jánosné 40, N. N. 40, N. N. 60 fill. Pongor János 1 kor. N. N. 20, P. T. 30 fill. Összesen 16 korona 78 fillér. — Gyűjtési kerület Széchényi-utca. Gyűjtők **Sesztina Jenőné** és dr. **Tüdős Jánosné** urnők. Kunz József és T. sa ruhaneműek, Dicsőfi Józsefné 2, Zátorszkiné 1, Szabó Jánosné 2 kor. Reich Adolfné 20 fill. Schrott Mandel 1,

Tordayné 2 kor. Glückné 60 fill. Lévay Ferenczné 2, Simon Imre 1. Berger-Fischheim Fanny 2 kor. Békés Mihály 20 fill. Oláh Imréné 2, Áron Manóné 4, Lukács Ármán 2 kor. N. N. 60 fill. Kurchnerné 1, Preiser Salamon 2 kor. N. N. 60, N. N. 60 fill. N. N. 1. Klein nővérek 1, Vacha Róbert 2 kor. K. R. M. 50, P. J.-né 60 fill. Kenyeres Károlyné 2 kor. Rosenfeldné 20, N. N. 40 fill. Bánó hdgy 1, Valaki 1, Moskovicsné 4 kor. Moskovitsné 4 korona. N. N. 60 fillér. özv. Fabriczius Gézáné 2, Dóczy Gedeonné 2 kor. dr. Rózsáné 40 fill. Máriassyné 2, dr. Kenyeresné 2, Berger Jenő 4, özv. Berger Henrikné 6, Berger Mórné 4, Keszenbaumné 2, Moskovitsné 2, Gúrst Ödönné 2, Gyémánt Samuáné 2, özv. D. J.-né 1, Medgyessy Lajosné 1, Károlyné 1, Papp László 4, özv. Simon Györgyné 4, N. N. 1, Matula Edéné 1, Mandel Sarolta 1, Borzsoy Józsefné 1, Mihalevits Jenőné 2, Váradi 2, D. B. 1, Csathó 1, Kostya J. 1 kor. Kun József 40 fill. Szabó Miklós 2, Fischheim Ignác 4, Bernoltné 4, Kövíné 2, N. N. 1, Varga Károlyné 4, dr. Medgyessy Pál 2, Drucker Mórné 2, Hartstein Péterné 6 kor. Összesen: 121 kor. 90 fill. (Folyt. köv.)

x Egészség és szépség többet ér a gazdagságnál, ezen kincs érhető el a Byrolin (Dr. Graf és Társától) használatával, mert a bőrt tisztítja, ruganyossá teszi és az arcot fehériti, ifjítja. Kapható minden gyógyszerárban és droguériában. Vezérlőbiztosító Kovács Miksa, Budapest, VII. Nyár-utca 18. A Byrolint és az abból készült Byrolin-szappant a leghíresebb orvosok, tanárok ajánlják, mint felülmulhatatlan bőrápoló- és szépítő szert. Prospektust és elismeréseket ingyen és bérmentve.

A Debreczeni Kör közgyűlése.

Márczius hó 29 én tartotta a Debreczeni Kör saját helyiségének dísztermében első évi rendes közgyűlést, a tagok élénk érdeklődése mellett.

Az ülést dr. Serly Sándor elnök lendületes beszédével nyitotta meg, örömmel tapasztalva, hogy a Kör a beléje helyezett bizalomnak teljesen megfelelt és további összetartásra kérte a tagokat.

Az éljenzéssel fogadott beszéd után Klimó Jenő titkár olvasta fel a választmány tartalmát és a Kör életét hűen visszatükröző jelentését. Jelenti a választmány, hogy sikerült a cosmopolita fővárosban a magyarságnak tanyát alapítani és méltán teheti ezt a Kör, mert oly nevet vett föl és oly férfiak adták oda nevüket a Körnek, hogy itt csakugyan áll a „noblesse oblige”.

Reméli a választmány, hogy Debreczen városa, melynek díszségére fiai a fővárosban fent dolgoznak, nem zárkózik el a Kör elől és elvállalva a védnökséget, megadja a kért évi subvenciót.

Örömmel látta a választmány, hogy a megválasztott díszelnökök: gróf Degenfeld-Schomburg József főispán, Simonffy Imre polgármester, dr. Király Ferenc, dr. Kola János és dr. Thaly Kálmán országgyűlési képviselők tisztségüket elfogadták.

Minden hónapban tervez a vezetőség irodalmi és zeneestélyeket rendezni már áprilistól kezdve, melyek társasvacsorával lesznek egybekötve.

Mindig és mindenkor igyekezni fog a kör a **nemzeti**, a **magyaros** érületet fejlesztetni.

A jelentést, mely még a valóban nagyon sikerült bárról számol be, a Kör tagjai élénk helyesléssel fogadták és a választmánynak a pénztári jelentés felolvasása után megadták a fölmentvényt és ügybuzgóságukért köszönetet szavaztak.

A megejtett választások egyhangulag a következő eredményt adják:

Elnök: Dr. Serly Sándor.
Alelnökök: Dr. Payer Imre és Mezey József.

Jogtanácsos: Dr. Popper Tódor.
Titkár: Klimó Jenő.
Pénztárnok: Fejér Gábor.
Háznagy: Miklós Mór.
Háznagyhelyettes: Lovász István.
Pénztári ellenőrök: Lindenfeld Jenő és Nyiri Aladár.

Jegyzők: Weinberger Menyhért, Leitner Sámuel, Lengyel Ferenc.

Könyvtárnok: Jármy Gyula.

A választmány tagjai: dr. Bakonyi Kálmán, Lukács Frigyes, dr. Szende Sándor, Róz Jenő, dr. Révy Nándor, Tamássy Kálmán, Tarbay Géza, dr. Rózsa Félix, dr. Székely Miksa, Jenei Jenő, Preizer Miklós, Hegedüs Dániel.

Az új tisztikart, mely valójában a régi, Lukács Frigyes üdvözölte, mire az elnök megköszönve a bizalmat, a titkár nevében továbbra is igéri, hogy mindent elfog követni, a Kör érdekében.

Végül tudatja az elnök, hogy dr. Kola János országgyűlési képviselő, a Kör díszelnöke, ki a Kör iránt mindig a legnagyobb rokonszenvvel viseltetett, **100 koronával az alapító tagok sorát megnyitotta**, mely nemes tettért a Kör jegyzőkönyvi köszönetet szavaz és ennek méltó tolmácsolására a titkárt kérte fel.

Az ülést az elnök bezárja. A tagok lelkes éljenzés közepett átvonultak a Kör ebédlőjébe, hol a legvidámabb hangulatban együtt maradtak a késő éjjeli órákig. Élénken folytak a felköszöntők, a „szállók az Urhoz.” Több talpraesett felköszöntőket mondottak dr. Serly Sándor, Mezey József, dr. Szende Sándor, dr. Székely Miksa, Jenei Jenő, Róz Jenő, Lovász István stb.

TÖRVÉNYSZÉK.

Bevádolt detektív.

Budapest, márczius 31.

A fővárosi detektív-kar egyik tagja, Kádár Péter, ma vádoltként állt a törvényszék előtt. Pap Artur, egy fiatal, intelligens megjelenésű kereskedő ember a vádlója, a kivel operettbe illő dolog esett meg. A múlt év áprilisában Pap a vonaton megjött a keleti pályaudvarba. Még meg sem állott a vonat, a mikor eléje állt a kalauz:

— Őa nem száll le, — majd a rendőrszobába fogják vinni.

Hamarosan megtululta aztán Pap, hogy zsebmeteszőnek nézték. Ott rögtön bevitték aztán a pályaudvar rendőrszobájába, a hol Kádár Péter detektív fogta vallatás alá, azzal gyanúsítván őt, hogy egy nagykereskedőnek a zsebéből kiesente 600 forinttal telt tárczáját. A delikvens persze tagadott s utóbb azt a panaszt tette Kádár ellen, hogy ez többször felpofozta és állandóan sértegette a kihallgatás alatt.

A törvényszék ma hivatalos hatalommal való visszaélés címén vonta felelősségre Kádár detektívet. A tárgyaláson Eördögh bíró elnökölt, a vádat dr. Mészáros kir. ügyész a panaszt dr. Vázsonyi Vilmos ügyvéd képviselte, a védő dr. Gál Jenő ügyvéd volt.

Kádár Péter detektív elmondta védelmére a dolog előzményeit. Mikor Papot eléje vezették a II. oszt. kupéból, már azzal hozták, hogy egy zsebmeteszőt fogtak. Ennek dacára valótlan az, hogy ő Papot, a ki tagadott, bántotta volna. Soha senkit egy ujjal sem bántott, 11 éves szolgálata alatt még csak dorgálást sem kapott soha.

Elnök: És mennyiben volt Pap önnek gyanus?

— A neve miatt is.

— Hogyan?

— Hát a kalapjában bent „Kohn A.” név állott, az írásai pedig Pap Arthur névre szóltak.

— Nem gondolt arra, hogy magyarosíthatta a nevét?

— Igen, de a „Kohn”-ok nem igen szoktak „Pap”-ra magyarosodni. (Derűtség.)

Gyanus volt neki az is, hogy Pap mindig az ajtó felé sompolygott, mintha meg akart volna szökni.

Ezután Pap Arturt, a panaszt hallgatták ki s ő persze egész másként mondta el a történeteket. Kádár szidta és pofozta, noha váltig tiltakozott az ellen, hogy őt zsebmeteszőnek tartják. Kérte Kádárt, hogy tudakozódjék kiléte felől akár a szülő-

helyén Székesfehérvárott, akár pedig Budapestén.

Elnök: Megmarad a mellett, hogy pofonokat is kapott?

— Hogyne kérem, — valóságos pofonokat. (Nagy derűtség.)

— Hányat?

— Nem olvastam meg. (Derűtség.) De mondhatom, ha nem jön be véletlenül a szobába Pavlik rendőrtiszt ur, még többet kaptam volna. Pavlik ur bevitt egy másik szobába, kihallgatott és szabadon bocsátott.

A bíróság ezután a tanúk kihallgatásába fogott, de ítéletet lapunk zártáig nem hozott.

Fortélyos hajduk.

(Ifj. Mórincz Pálnak „Szabad hajduk“ című kötetéből.)

Ákáczos, terjengős hajdu-községek a pusztaságoknak közepette... Ágasokra épült házikók, fehér falakkal... Sugár nádkerítések. Nem igen félve a tolvajoktól... A mestergerendán, a fehér háziszappan mellett a sokat forgatott zoltároskönyv, meg az öreg biblia, mely példáival a vigaszt adja és örök életet boldogsággal ígér az igaz embernek.

Hosszu, csigázott fűrtök és görbe fésű a férfiaknál is. Göndörfűrtű gubák, meg a suhogós, nehéz irha bundák, mikor már a kardot, csákányt a rozsdá emésztette és a hadi nyeregben galambfiakat költetett az asszony, a nemzetes asszony... Az arany-paszománnak, ezüstös diszeknek, véres hadakban szerzett bogláros forgóknak pedig csak hírét, meséjét hallotta az az unoka ott a kesernyős füstű tűzhelynél vagy téli időben a potrohos sárkemence mellett, amikor egy-két vén bátya, mint a czaporogi kozákok öregjei, visszaemlékezett...

— Hej! Nem is tudják már Czinka Panka nótáit fujni... Összetörték a tárogatót is.

Boldog, a kinek ködmönre valót adott az Uristen Ó Felsege, a ki tán el is fordította orczáját fölünk, azért olyan szegény a világ, hogy a tokai labancok sem puttonoznak már többé jó hajduvéreknek, kik pedig az aranyokat érő asszuér mindig megfizetnek volt vassal... Mintha aludt volna ez az egész magyar világ! Háboru, rácz, német, de fejedelem sehoh? Vagy ha igen! Olyan messze... Bécsben... De meg hisz ugyse igen értette volna meg hajdu vitézi darabos, igaz beszédit.

Szegényedtünk, szegényedtünk, kedves lelkeim. A föld meveléséhez nem vala elég parasztunk. Ármálisainkat emésztette a moly. Magunk pedig gyakorta éhezünk is, a mikor szárazságot hozott az esztendő; sőt barmaink közül is számosaknak csak a fülével számolt be a böles pásztor, midőn nyavalyákat harmatozott ki a rétségek virága, a máskoriban fűszeres legelő. Pedig nyájainkban állott már ekkor legnagyobb gazdaságunk, no meg, hogy a vitézek unokája kását fuvarozott, a híres hajdukását, messze... Be! Nagy Lengyelország felé. A kocsi-ládákból hiven és jámborul előszedegetve a csüngőpecsétetes nemesi levelet, mikor a rév, vagy vám következett, mert máskülönbén aligha is hitték volna el a zsiros ködmönnek, hogy szinte egy a kiváltságolt, kitüntetett „lovagi emberek“ közül.

Az alsó ruhaneműt is (az akkori idők járása és a hajdudivatszokás szerint ugyan képtelenség ez a szó, mivelhogy felsőbb ugy se igen volt), maguk az asszonyok és nótás leányok szótték-fonták az esti fonókban, a hol járta a mese, a hol világitószert takarítása szempontjából tanyáztak együtt a fehér házaknak népei.

Nagyon kevesen kerültek nadrágos emberek: mert egytájt még a nemes és szabad város „szénatorai“ is szegetlen alju bundában, háziszövésű fehéreműbe jártak. Nem ugyan, mintha nekik a nadrág „ki ne dukált volna“, de tán inkább, mert a hajdu-asszonyok nem értették az abaposztó összeverését? A pénzbanájja pedig, ismert dolog,

soha nem volt, csupán egy fél minutumig sem, nemes Hajduországban.

A hajduvitézek maguk is megrestelték azt, hogy még a szenátor uraimék is szegetlen birkabőrben ültek a nemes város tanácsát és érdekeit, amikor mondódott, de meg szemmel is belátták, csak a czivis, hájas Debreczenben is mennyi a nadrágos, bekeccses ember...

Végül is úgy segítettek a bajon, a város költségén, fizettek érte több jó tallérokat és lengyel garasokat, finom, sötétkékö posztóból öreggalléros, szóval urimódis köpenyeket készítettek szenátor uraiméknak, melyeket aztán úgy örökölték a hivattallal, egyik a másik után. De persze csak a tanácsteremben, vagy más más ünnepi alkalomkor parádézhattak benne az urak, amikor is vagy a nemzetes hadnagy uram hívta egybe a plénumot, vagy ha hogy a tekintetes és nagyságos vitézlő főkapitány ur köszöntött be nemes véreikhez szerencsés jónapra.

Hanem hát megtörtént az is, igaz, ritkán ugyan, némely alkotmányosabb királyaink alatt: „rendek gyűlése is hivattatott a koronázó Pozsonyba és ide aztán a hajduk országának is kellett felküldeni követi embereket. Ami azonban meg-meg nem ment olyan simán, mert már ide az öreg galléros szenátor csurapé sem volt elég módos. Fényesebb, aranyosabb, pompázó gálaruházatokra tett volna mostand már szükség, a minőkön csillog az arany, ragyog az aranyujtás... A követ urak pedig már igazsággal sem viselhették ezeket a ruházatkodási költségeket; de meg a hol nincs, ott bajos a ládafiókban kereskedni... Mitévők lesznek hát?

Egyik furfangos hajdu atyafi végül is kitalálta a módját és ajánlotta a kerület gyűlésező urainak: „a tekintetes disztriktus saját kasszájából készíttessen követ uraimék számára gálát.“

— Nem fizetünk! Eláll! — kiabálták közbe a tabula asszeszorjai közül azok, legálább én így gondolom, kiknek érdemeik után csak kevés reménységük volna a követi méltóság elnyeréséhez, így tehát a czifra ruhákban páváskodáshoz is. Ily nagy dotációkat nem érdemelnek a követek, — zugták a kérges zsebű hajduk.

— Nemes véreim, hisz nem is arról vagyunk szó, — folytatta a furfangos hajdu rendületlen nyugalommal, csupádon arról, hogy készíttessünk olyan ragyogó, bársonyos gálaruházatokot, (ugyan már csak ne zugjanak mindig kigyelmetek!) a melyekbe aztán úgy választandjuk bele a követ urakat, a kik ugyanis belepásznak a gálaruhákba, persze közülünk uri hadnagyok és más sereghajtók közül, azok közül legyenek a nemes kerület képviselői kiválasztva.

A kevéspénzü hajduk nagy helyeslések között, általános lelkesedéssel, elfogadták a fortélyos indítványt. És így lőn, hogy nagy fejű, nagytestű, ékes termetű, de kevésszavú követ urak — ezeknek utána — mindig fényes gálaruhákban képviselték a nemesi gyűléseken Bocskai vitézeit.

KÜLÖNFÉLÉK.

* **Lex-Heintze Kinában.** A kínai kormány már régen talált módot az erkölestelen könyvek elterjedése ellen. Ez a mód ép olyan erőszakos mint a milyen egyszerű és különösen a botbüntetés védelmezőjének tetszését vivná ki. Mindenki, ki egy ily könyvet terjeszt, 100 botütést kap és lakóhelyéből kiüzetik. Minden eladója egy ily könyvnek vagy iratnak 200 botütést kap. A kormány tisztviselőit, ki hatáskörükön belül erkölestelen könyvek terjesztését megengedik, hivatalukból rögtön elbocsájtják. Egy areopagnak, tudós, művelt mandarinnak kell itélkezni, vajjon az ilyen kifogásolt könyv erkölestelen-e, vagy nem?

* **Föltalált ókori hajók.** A Poe-Ebene mellett fekvő Adria-városka közelében a munkások, kik egy szárító csatorna kiásásával foglalkoztak, két ókori hajómaradványt találtak a talajtól számítva 33 méter mély-

ségben, még aránylag egész jó állapotban. Hajdanában, a rómaiak idejében, Adria a szomszédos Radennával együtt kikötő volt, ma azonban 30 kilométer távolságra fekszik a parttól. A tengerpart a számbavehető vízszaszorítását annak az óriási iszapmennyiségnek lehet tulajdonítani, melyet a Brenta, Ets és Pó folyók a tengerbe sodranak és legnagyobb részét torkolatuk közelében ülepítenek le. Ha a hajók idejét kerek 2000 esztendőre számítjuk, akkor az átlagos évi vízszaszorítása a partnak 1.50 métert tesz ki. A hajó belsejében és annak közvetlen közelében különféle vázák és agyagedények találhatók, azonkívül fegyverek, bronzok, emberi csontok és egyéb tárgyak, melyeket az olasz kormány rendeletére összegyűjtenek és megőriznek.

RÖPPENTYÜK.

* **Apai öröm.** Feleség: Jézus Mária! gyermekünknek eltörött a keze! Elcsuszott a behintetlen járdán, épen a házunk előtt!

Férj (háziur): Szerencse, hogy nem más gyermekével történt meg, mert most fájdalomdíjat kellene fizetnem.

* **Rajta vesztett.** Vendég (a kabátolvajhoz). Kérem, megengedi, hogy előbb kivegyem a szivartárczamat a kabátom zsebéből!?

* **Műtörténelem.** — Miért ábrázolják a „Gyözelmet“ mindig női alakban?

— Majd megtudod, csak házasodjál meg.

* **Logika.** — A tojások egészen kemények, Borsca. Hát mennyi ideig hagyta a vízben?

— Kilencz perczig nagysága.

— Hát nem mondtam, hogy egy lágy tojást 3 perczre tegyen be.

— Igen, de mikor három tojás volt!

* **Roszkor született.** Anya: Ah, Klára, borzadok, ha elgondolom, hogy már majdnem harmincz éves vagy.

Klára: Ugy van, édesanyám, elég szomorú, hogy tíz évvel korábban születtem, mint kellett volna.

* **Kérelem.** Egy szállodában, hol szép szobaleány szokta a vendégek reggelijét az egyes szobákba felhordani, következő feliratot függesztette ki a vendéglős:

„A t. vendégek kéretnek a szobaleány-nyal a léposókon nem nyájaskodni, mert ezáltal igen sok kávé-szerviz török.“

* **Szerénység.** Károlyka: Mama, szabad a bélyeget a levélre ragasztanom?

Mama: Isten neki, te nyalánk!

KÖZGAZDASÁG.

TŐZSDEI JELENTÉS.

— Távirati értesítés. —

Budapest, márczius 31.

Délutáni zárlat:

Osztárk hitelrészvény	751 kor 20 fill.
Magyar hitelrészvény	747 „ — „
Osztárk-magyar államvasuti részvény	618 „ — „

A határidő-üzlet.

Délutáni zárlat 4 órakor.

Buza tavaszra	7.53—7.54
„ őszre	7.77—7.78
Rozs tavaszra	6.40—6.41
„ őszre	6.61—6.62
Zab tavaszra	4.90—4.91
Tengeri májusra	5.40—5.41
Repcze aug.—sept-re	12.85—12.95

A Debreczeni Kereskedelmi Csarnok jegyzése

Debreczen, márczius 31.

Piaci árak 50 kgr.-ként koronákban:	
Buza minőség	77 . . . . . 6.75—6.90
„ „	78 . . . . . 6.90—7.15
„ „	79 . . . . . 7.10—7.20
„ „	80 . . . . . 7.15—7.30
Rozs „	71/73 . . . . . 5.60—5.70
Árpa „	„ . . . . . 5.25—5.30
„ (jobb) „	„ . . . . . 5.20—5.40
Zab „	„ . . . . . 4.75—4.85
„ prima „	„ . . . . . 5.00—5.20
Tengeri „	„ . . . . . 5.10—5.20
Köles „	„ . . . . . 5.80—6.—

Napraforgó mag	4.50— 4.60
Bükköny	7.25— 7.75
Lóhere	65.—70.—
Luczerna	40.—42.—
Pogácsa napraforgó	4.70— 4.20
tökmag	5.10— 5.50
Bab (fehér).	6.20— 6.80

REGÉNY.

A csöndes lakó.

— Angol regény. —

Írta: **Pryce Richard.**

Fordította: **Karem.**

(Folytatás.)

16.

Mikor aztán elmúlt ez a hangulat, újra feltámadt, mint a mesebeli óriás és pihent idegekkel lépésről-lépésre visszatért a világba. A prédikációk visszakerültek az ebéd-lőbe, a kártyaasztal helyére tért s az élénk színek is visszajutottak fejkötőire, ő pedig újra ebédekre járt.

— Elvégre is — szólt ilyenkor magában —; mindenkinek kell valami bajának lenni. Nagyon ritkán fordul elő, hogy rosszul érezném magamat, emésztési zavarok soha sem bántanak s a bronchitis, mely más korombeli asszonyt egész télen át gyötör, engemet megkímél. Hogy nekem is legyen valami bajom, a köszvény Karlsbadba, vagy Kissingenbe küld; míg az asthma, vagy tüdővész, vagy más efféle baj ki sem hagyna jutni a szobából.

De bár világius volt minden kis por-cikája, határtalan volt jószívűsége is; és titokban, ismeretlenül, nagyon sok emberrel tett jót. Jövedelmének egy részét szegények számára tette félre, sőt egyszer nem csekély bosszúságára kitudódott róla, hogy lemondott egy kirándulásról azért, hogy meglátogasson egy beteg utczaseprőt, kivel a Barnstreet sarkán néha szóba szokott állani s aki látni óhajtotta őt. Ez azt bizonyította, hogy valószínűleg mégis rejtőzött némi gyöngédség az élettől megviselt, hideg külső alatt. Persze, ez nem valami nagy dolog és épen nem érdemi meg, hogy jótettnek nevezzük; de tőle áldozat volt és azt bizonyította, hogy nem oly önző, amilyennek mutatja magát.

Azon a télen, melynek viharai oly dühösen zúztak Brinville-super-mare körül, Mrs. Mauton két dologgal volt nagyon elfoglalt. Az egyik egy kellemetlenség volt, mely nagyon sok sajnálkozást és bosszúságot okozott neki; a másik egy nőismerősét ért baj volt, mely sok tréfás szóbeszédre adott neki okot. A kellemetlenség, mely őt magát érte, egyszersmind választ képezett egykori öreg szomszédja, a jó sir James hajdani inasának minden kétkedő tőprengéseire.

— Takaros szobalányom, — így szokta mondani, amikor e tárgyra tért — takaros szobalányom ki éveken át volt nálam — kétszer hagyott itt és kétszer jött újra vissza, ki olyan jól tudott asztalt teríteni, mint a legjobb inas, kit csak ismertem valaha, az ezüstneműt pompásan tudta tisztogatni és olyan csinos és takaros volt, hogy összes férfivendégeimnek kik ebédre voltak nálam, megzavarta a fejét, ki a claretet olyan pompásan el tudta készíteni, nem oly szirupos edességűre, mint a legtöbb nő szokta és a mellett minden dolgát olyan jól és gyorsan tudta végezni; tudott fésülni és ha kellett, tudott komorna lenni; — nem kétségbeesztő-e, hogy egy ilyen kincset el kellett vesztenem?

Egyik növendéke, ki történetesen először hallotta e panaszt, természetesen részvevő arczot csinált és gyöngéden kérdezősködött, hogy az a fiatal nő talán meghalt?

— Meghalt? Oh nem! Rosszabbat cselekedett: férjhez ment. Miután annyi ideig nálam lakott — és pedig megérdemelt volna kétszer annyi bért; noha a többi cselédek ki nem állhatták és mindenféle rosszat költöttek rá, a mit azonban én természetesen el nem hittem nekik — egyszer csak jegybe

lépett valami fiatal emberrel, egy irnokkal, vagy kivel, ki egy szénkereskedőnél, vagy valami gázgyárban volt alkalmazva — haragomban nem is igen kérdeztem tőle — Liverpoolban. És ez a fickó kérem, az meg a fejébe vette, hogy ő nem tud és nem is akar tovább várakozni. Különben nem nagyon csodálkozom rajta, mert mint már említettem, vendégeimnek több mint fele-része azt kérdezte tőlem, hol szereztem azt a gyönyörű leányt és a fiatal Saltash — hisz ismerik az ifjabbik Saltast, a mostani baronet fivérét; nagybátyja, az öreg sir James, itt átellenben lakott — nos, a fiatal Saltash egészen bele volt bolondulva. Mindig megállott velem beszélgetni az előszobában és borzasztó léghuzamot csinált. Mondtam is neki sokszor (persze én rá nem tartozott, ha neki kedve volt a bolondját járni), azt mondtam neki, hogy ha kedve van Hansonnal — ez volt a lány neve — enyelegni: elébb tegye be az előszoba ajtaját. Meglátszik ebből is, hogy a legnagyobb bizalommal voltam a lány iránt, de mondhatom, nem is volt abban semmi rosszaság. Én Istenem, nem létezett olyan dolog, amit az a lány meg ne tudott volna csinálni. Ő készítette minden fejdíszemet s a régi ruhákat úgy át tudta alakítani, hogy alig lehetett megkülönböztetni az újtol. S ha most eszembe jut az az ostoba leány, ki most van nálam, kinek a fejében egy okos gondolat meg nem terem, s a kivel okvetlenül szégyent vallanék, ha odaállítanám az asztalhoz, hogy a theát szervozza — valóban egészen magamon kívül vagyok. Szükségem van egy belső öccselétre, épugy, mint kívül egy kapusra. Mondhatom, hogy mikor Hanson Mari volt nálam, majd annyi férfivendég járt theára hozzám, a mennyi hölgy. De tudott is bánni velük!

(Folyt. köv.)

DEBRECZENI VÁROSI SZÍNHÁZ.

Vasárnap, 1900. évi április hó 1-én

délután 3 órakor félhelyárral:

A cornevillei harangok.

Operette 3 felvonásban. Irták: Chairville és Gabes. Ford.: Rákosi Jenő. Zenéjét szerz. Planquette R.

Este 7 és fél órakor, rendes helyárral
L.ocsarekné N. Gizella bucsufelléptél:

Télen.

Eredeti népszínmű 3 felv. Írta: ifj. Bokor József.

Színházi műsor.

Kétfőn, április 2-án bérlet 152. szám „B” — *Sulamith*, zsidó dalmű 5 képben.

Kedden, április 3-án bérlet 153. szám „C” — harmadszor: *A kis püspök*. A Telegdi-alapítványból 800 koronával jutalmazott eredeti vigjáték 3 felvonásban.

Szerdán, április 4-én bérlet 154. szám „A” — *A becsület*. Színmű 4 felvonásban. Írta: Sudermann.

Csüförtökön, április 5-én bérlet 155. szám „B” — F. Csígházi Etel és Tóth Elek bucsufelléptél: *Föld, a mely tisztit*. Dráma 4 felvonásban.

Pénteken, április 6-án 156. szám „C” — *A troubadour*: Nagy opera 4 felvonásban. Zenéjét szerzette: Verdi.

Szombaton, április 7-én bérlet 157. szám „A” — másodsor *A troubadour*.

Vasárnap, április 8-án két előadás; délután 3 órakor fél helyárral: *A bibliás asszony*. Operette 3 felvonásban: este 7 és fél órakor, bérletszünetben, Fenyéri Mór, Ferenczy József és Püspöky Imre bucsufelléptél: *A vén bakancsos és fia a huszár*. Eredeti népszínmű 3 felvonásban. Írta: Szigeti József.

SZERKESZTŐI-POSTA.

U. Imre. Helyben. Tárcaja — a további munkálkodásra való biztatással — megjelent. Poste-restante levelezést nem folytatunk s a beküldött bélyeget rendelkezésére bocsátjuk.

R. urunk. H.-Hadház. Mi az adatokat megbízható helyről kaptuk s ön tudósításában nem fejt ki, hogy mi volt a közleményben tévesen állítva. Ilyen alakban czáfolatát nem közölhetjük. Arra meg nem érkeznünk, hogy ezt más lapokkal közöljük.

L. J. Helyben. Megjött. Köszönet. Nemso-kára nyilvánosság elé kerül. Kérjük továbbra is a jóindulatu buzgóságot.

F. H. A. Szamos-Ujvár. Köszönjük becses megemlékezését. Nagyon örvendénénk, ha mielőbb közölhetnénk tárczát nagysád jó tollából. A többiekét átadtam a „Debreczen-Nagyváradí Értelősöknek”.

Ifj. Sz. I. Helyben. Lapunk színvonalát egyik sem éri el. Különösen az egyik nagyon szentimentális. Debreczen régi íróit pedig ismertették már sokan és bőségesen. Az ön ismertetésében semmi újabb adatot nem találtunk.

Ifj. R. L. Helyben. Mikor jön ismét egy jó tárcza?

V. Zs. H.-Böszörmény. Egyet, ha helye kerül, közölni fogunk.

K. E. M.-Sziget. Köszönet! Jönnek!

Főmunkatárs: **Ujlaki Antal.**
Laptulajdonos: a Csokonai-nyomda.

Hüse János
Debreczen, Bocskay-tér 2. sz.

Ajánlja a n. é. közönség és vendéglősök, kosztadók figyelmébe a **husvéti ünnepekre**

hentes-árucikkait

u. m. debreczeni füstölt, páczolt és páczolatlan **sonkát**, friss, füstölt és száraz **kolbászt**, füstölt **osászár-hust**, kolozsvári füstölt **karmanadlit**, mindennemű füstölt **husokat**, friss **olvasztott zsirt** és zsirnak való **szalonnát**, naponta friss **sertéshust a legjutányosabb árakon.**

Vidéki megrendeléseket elfogad és legpontosabban teljesít.

Árjegyzéket kívánatra bérmentve küld.

Szent-Mihály naptól több évre

haszonbérbe kiadó esetleg

eladó

a Parlagon (Debreczen és Hadház közt) egy 67 katasztrális holdas tanyabirtok.

Értekezhetni **Nagy Pál főhadnagynál**, Darabos-utca 27. sz.

Pénz-árverés.

Alulírott által 1900. április 23-án és ezt követő napokon fognak elárvereztetni a Hirsch Tódor es. és kir. nyug. kapitány gyűjteményében található magyarországi, erdélyi stb. pénzek és érmek, köztük Ausztria és Németországra vonatkozó érmek, továbbá

római pénzek.

Ábrákkal ellátott katalógus az érdeklődőknek bérmentve küldetik.

Brüder Egger

Wien, I. Opernring 7.

Mindenütt kapható

Saeg's *Kalodont*

mely elismert legjobb

fogtisztító-szer.

Likacsos vizmentes havelok.

Mielőtt Ön

öltönyszövetbeli szükségletét fedezné, kérjen **ingyen és bérmentve** egy rendkívül gazdag minta-gyűjteményt a **világhírű** valódi tirol

Loden-szövetekből.

Gyártmányok urak és hölgyek részére a posztógyári kivitelből

Karl Kasper

Innsbruck, Karlstrasse Nr. 11. Tirol.

Apró hirdetés.

az Apróhirdetés minimális ára 5 sorig 20 kr., minden további sor 4 kr. A vastagabb betűkkel szedett sorokat 6 k rra számítjuk — Czim nélküli hirdetésekről a kiadóhivatal ad felvilágosítást. Czimmel ellátott hirdetések után 30 krajozár bélyegilleték fizetendő.

A vasut mellett egy volt gyárhelyiség kiadó bármi célra, műhelynek, raktáraknak egészben vagy részletekben. Ugyanott lakások is kaphatók, vagy az egész telep kiadó. Czim a kiadóhivatalban.

Kiadó lakás. Kossuth-utca 18. sz. az emeleten 1 utcai, 1 udvari világos, tágas szobák belépővel, hozzá konyha, kamara, a földszinten mosóház, jövizű kut az udvarban, május 1-től kiadó.

Eladó

a kenyéripiacon egy ház földjével vagy anélkül; egy ház Timár-utcán részben adómentes és Kandia-utcán egy ház, mely 10 évig egészen adómentes, — mindenik jövizű kuttal. Czim a kiadóhivatalban.

Legjobb fénymazak a világon!

Aki azt akarja, hogy lábbelije szép fényes és tartós maradjon csupán

Fernolendt-féle fénymazat vegyen.

Világos lábbelieknek csak

Fernolendt természetes bőr-crème való

Mindenütt kapható.

Gyár alapított **Bécsben 1832. évben**

Gyári raktár: **Bécsben, I. Schulerstrasse 21.**

A számos értéktelen utánzatok miatt kérem jól figyelni nevemre **St. Fernolendt.**

Az összes 50,000 nyereség JEGYZÉKE

A legnagyobb nyereség legszerencésőbb esetben

1.000,000 korona

A nyereségek részletes beosztása a következő:

		Korona
1	Jutalom	600000
1	nyer. i	400000
1	" "	200000
2	" "	100000
1	" "	90000
1	" "	80000
1	" "	70000
2	" "	60000
1	" "	40000
5	" "	30000
1	" "	25000
7	" "	20000
3	" "	15000
31	" "	10000
67	" "	5000
3	" "	3000
432	" "	2000
763	" "	1000
1288	" "	500
90	" "	300
31700	" "	200
3900	" "	170
4900	" "	130
50	" "	100
3900	" "	80
2900	" "	40

50,000 nyer. és jut. 13.160,000 összegben

Nyujtsunk kezét a szerencsének!

Már sokan szerencsések lettek egy nálunk vásárolt sorsjeggyel!

Az egész világban a legnagyobb esélyekkel bíró magy. kir. szabad. osztálysorsjáték legközelebb újból megkezdődik.

100,000 sorsjegyre 50,000

pénznyereség jut, tehát az oldaltálló nyereségjegyzék szerint a sorsjegyek felét pénznyereséggel huzzák ki és egy külföldi sorsjáték sem képes aránylag ily nagy nyereségeket felmutatni, mint a mi magyar osztálysorsjátékunk.

Legnagyobb nyereség szerencsés esetben

egy millió korona.

Egészben tizenhárom millió 160,000 korona lesz kihuzva és az egész vállalat állami felügyelet alatt áll.

Az **eredeti sorsjegyek** tervszerű árai az I-ső osztályhoz:

egy nyolezad (1/8) frt -- 75 vagyis 1.50 korona
egy negyed (1/4) " 1.50 " 3.— "
egy fél (1/2) " 3.— " 6.— "
egy egész (1/1) " 6.— " 12.— "

utánvét mellett vagy az összeg előzetes be-
küldése ellenében. Hivatalos tervezet díjtalanul. Megrendeléseket eredeti sorsjegyekre

f. é. április hó 7-ig

kérünk hozzánk beküldeni.

Török A. és Társa

bankház

Budapest, V., Váci-körut 4/a.

Sok és nagy nyereséget fizettünk már ki vevőinknek és pedig rövid idő alatt körülbelül három millió koronát.

Rendelőlevél levágandó. **Török A. és Társa főelárusítók Budapest.**

Kérek részemre.....I. oszt. m. kir. szab. osztálysorsjáték eredeti sorsjegyet a hivatalos tervezettel együtt küldeni.

) utánveteleznem kérem)

Az összeget.....korona összegben) postautalvánnyal küldöm.) A nem tetsző törölnöd.

Pontos ozim

Nagyságos asszonyom!

Van szerencsém meghívni a **Kossuth-utcai Simonffy-házban** levő üzletemben kiállított legujabb

model-kalapok

megtekintésére.

Szives látogatását mai naptól kezdve bármily időben tisztelettel kéri

Henriette.

Bebizonyított dolog!

hogy a rossz rendszer szerint, szakértelem nélkül készült mellfűző számtalan női betegség okozója; aki ezeket kerülni akarja, mellfűző bevásárlása ezéjából forduljon

Goldstein Karolina

orvosi elismerésben részesült

Első Magyar Mellfűző-gyárához
(Debrecen, Főter)

hol a higienikus szempontból legjobbnak (elismert, szabadalmazott)

mellfűző-különlegességeket

nagy választékban lehet beszerezni.

Megrendelések (vidékre is) 6 óra alatt készülnek.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

פ ש ר ש ל פ ס ח
A közlőgő

IZR. HUSVÉTI ÜNNEPEKRE

üveg-, porcellán-,
zománczozott edényeket
és mindenféle
evőeszközöket
ajánl

Kaszanyitzky Endre

előbb KUHINKA I. K.
DEBRECZEN, Piacz-utca 57. sz.

Vidéki megrendelések a legnagyobb figyelemmel teljesítetnek.

Hurut-, nyálkásodás, különösen a légző- és emésztőszervek elismert hatású gyógymódja.

Gleichenbergi x

Konstantin-, Emma-, Kolozsforrás
és Konstantin sósforrás.

Jánoskut (Johannisbrunnen)
mint frissítő ital.

Nélkülözhetetlen házi gyógyszer minden családnál!

Pserhofer J.
VÉRTISZTÍTÓ LABDACSAI

Évtizedek óta el vannak terjedve az egész világon s kevés azon család, a hol ez a páratlan házi gyógyszer hiányzik.

E labdacsokat az orvosok különösen az oly bajoknál ajánlják, amelyek nehéz emésztésnek s depúriának következményei, mint pl. zavar az epékeringésben, májfájdalmak, szélbántalmak, kólika, ar nyér stb.

Vértisztító hatásuknál fogva kiválóan jó hatást gyakorolnak vérszegénység esetében s az ebből származó bajoknál, mint ideges fejfajás, sápkor stb. E vértisztító labdacso nagy előnye, hogy szelíden hatnak, fájdalom nem okoznak s így a leggyöngébb szervezettel bíró egyének, sőt gyermekek is bátran használhatják.

1 doboz, mely 15 labdacsoból áll 21 kr.
1 tekerés, mely 6 doboz 1 frt 05 kr.

A pénz előzetes beküldése után bérmentve:

1 tekerés	1 frt 25 kr.
2 tekerés	2 frt 30 kr.
3 tekerés	3 frt 35 kr.
10 tekerés	9 frt 20 kr.

Egyedüli készítő és szétküldési főraktár:
Pserhofer J. gyógyszerész
Bécs, I. Singerstrasse 15.

Elterjedtségüknek fogva a labdacso a legkülönbözőbb alakokban és nevek alatt utánozták, tehát mindenki csak Pserhofer-féle vértisztító labdacsokat kérjen, s csak azok valódiak, amelyek dobozaik fedelén piros színben „PSERHOFER” kézírása látható.

Nélkülözhetetlen házi gyógyszer minden családnál!

Anyák, mielőtt

gyermekkocsit vásárolnának, tekintsenek, illetőleg rendeljenek meg ingyen és bérmentve egy gazdagon illusztrált katalógust az új higienikus ülésre és fekvésre átalakítható kocsikról. Orvosi kapacitásoktól ajánlva! Legnagyobb tisztaság! Legnagyobb elegancia!

Baumann L. cs. és kir. szabadalomtulajdonos.
Bécs, VI., Mittergasse 6.

Óvakodjunk értéktelen utánzatoktól! Csak akkor valódi, ha a kocsik alján az oldalt látható védjegy van

KEIL-LAKK
(GLASUR)

legkitűnőbb mázó-szer puha padló számára.
1 nagy palack ára 2 kor. 70 fil. — 1 kis palack ára 1 kor. 36 fil.

Viasz-kenőcs   **Arany-fénymáz**

legjobb és legegyszerűbb beeresztő-szer kemény padló számára. 1 köcsög ára 1 k. 20 f.   képkerekek stb. bearányozására. 1 kis palack ára 40 fil.

Fehér „Glasure“-fénymáz

Legjobb szer mosdó-asztalok, ajtók ablakdeszkák stb. újból való befestésére.
1 kis doboz ára 90 fil. — 1 nagy doboz ára 1 kor. 50 fil.

Mindenkor kaphatók: **Szent-Királyi Tivadar** ezégnél **Debreczenben.**

TAVASZI IDÉNYRE
a legujabb kivitelű

**Kabátok, Paletok, Gallérok, Costümök,
Napernyők, Blousok, Csokrok, Övök**

és bármily női- és gyermek-felöltők minden kivitelben találhatók

Halmágyi Sámuel női divatáruházában.

MOLL SEIDLITZ POR

Csak akkor valódiak, ha mindegyik doboz MOLL A. védjegyét és aláírását tünteti fel.

A Moll A.-féle Seidlitz-porok tartós gyógyhatása a legmakacsabb gyomor- és altestbántalmak, gyomorgörcs és gyomorhív, rögzött székrekedés, májbántalom, vértolulás, aranyér és a legkülönbözőbb női betegségek ellen, e jeles háziszernak évtizedek óta mindig nagyobb elterjedést szerzett. — Ára egy lepecsételt eredeti doboznak 2 Korona.

Hamisítások törvényileg fenyítettek.

**MOLL-FÉLE FRANCIA
BORSZESZ ÉS SÓ**

Csak akkor valódi, ha mindegyik üveg tünteti fel és „A Moll” feliratu ónozáttal van zárva. A Moll-féle francia borszesz és só nevezetesen mint fájdalomcsillapító bedörzsölési szer készvény, csusz és a meghűlés egyéb következményeinél legismereteseb népszerű. — Egy ónozett eredeti üveg ára: 1 Korona 80 fillér.

Moll-féle gyermekszappan

a legfinomabb, egészen új módszer alapján készült gyermek- és hölgyiszappan, a bőrnek rationális ápolására, gyermekek és felnőttek részére.

Ára 1 drb. 40 fillér, öt drb 1 Kor. 80 fillér. Minden egyes ilyen gyermekszappan a Moll-féle védjeggyel van ellátva.

FŐ-SZÉTKÜLDÉS:

MOLL A. gyógyszerész,
cs. és kir. udvari szállító által.

BÉCS: I., Tuchlauben 9. sz.

Vidéki megrendelések naponta postautánvét mellett teljesíthetnek.

A raktárakban tessék határozottan MOLL A. aláírásával és védjeggyel ellátott készítményeket kérni.

Főraktár Debreczenben:

Szent-Királyi Tivadar urnál.

Richter-féle
Horgony-Pain-Expeller
Liniment. Capsici comp.

Ezen hírneves háziszser ellentállt az idő megpróbálásának, mert már több mint 30 év óta megbízható, fájdalomcsillapító bedörzsölésként alkalmaztatik köszvénynél, csúznál, tagzsugattásnál és meghűléseknél és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendeltetik. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyakorta Horgony-Liniment. elnevezés alatt, nem titkos szer, hanem igazi népszerű háziszser, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegenkénti árban majdnem minden gyógyszerertárban készletben van; főraktár: Török József gyógyszerésznél Budapesten. Bevásárlás alkalmával igen óvatosak legyünk, mert több kisebbértékű utánzat van forgalomban. Ki nem akar megkárosodni, az minden egyes üveget „Horgony” védjegy és Richter cégjegyzés nélkül mint nem valódit utasítsa vissza. RICHTER F. AD. és társa, RUDOLSTADT cs. és kir. udvari szállítók.

A legnagyobb
választékban

BUTOROK

Ugy a legszerényebb, mint a legdiszesebb
menyasszonyi kelengyék, szoba-
berendezések és diszítések
kifogástalanul eszközöltetnek.

Izléses és legszolidabb kivitelben
kaphatók

KILLER EDE

butorgyáros,
cs. és kir. udvari szállítónál

jutányos

árban.

DEBRECZEN, FŐPIACZ.

**Gyors és biztos segély gyomorbeteg-
ségek és azok utóbajaiban!**

A legjobbnak bizonyult HÁZISZER, mely az emésztést szabályozza, rendszeres vérkeringést eredményez, a megromlott és hibás véralakítást eltávolítja (a mi az egészség főfeltétele), gyorsan és biztosan megszünteti a gyomorbajt és p. étvágytalanságot, savanyu felbűfögést, hányási ingert, gyomor és hasbántalmat, gyomorgörcsöt, vértolulást, hámorhoidákat, női bántalmakat, bélbajokat, a már 40 év óta jónak bizonyult

Dr. ROSA-FÉLE BALZSAM

**Kiváló fájdalomcsillapító, antiseptikus,
gyógyító és a hegedést elősegítő szer.**

Minden gyuladás, seb és kelés gyógyítása biztos sikerrel jár, a női mell gyuladásánál, tejrekedés és keményedésnél, a gyermek elválasztásánál, tályogok, vérkelések, pokolvar és genyvedéseknél, továbbá körömgenyedés és ugynevezett körömméregnél a kézen és lábujjakon, keményedéseknél, dagasztoknál, mirigydagasztoknál, hoittetem képződéseknél stb. 50 év óta bevált

PRÁGAI HÁZIKENŐCS

FRAGNER B. gyógyszerésztől Prágában 203-III.

Az emésztés minden munkáját új életre serkenti és egészséges és tiszta vért szerez, különben is biztos és messze földön híres bevált háziszser.
1 üveg 50 kr., kettős üveg 1 frt. Postán 20 krral drágább.

A gyógyulás fájdalom nélkül halad a kesős hűsítő hatása alatt.

Dobozban 35 krjával. — Postán 6 krral drágább.

Figyelmeztetés! Mindenki csak az eredeti készítményt kérje a prágai Fragner B. gyógyszerertárból és figyeljen arra, hogy a Dr. Rosa balzsam csomagolás minden részén az itt látható kerek védjegy legyen; a prágai házi kenőcs csomagolásán pedig a jobbról látható három szögletű védjegy.

A ki egy utánzást talál és nekem bejelenti, jutalmat kap!

Elismerő levelek ezrei rendelkezésre állnak.

Raktárak Budapesten: TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerertárban. EGGER A. gyógyszerertárban. Debreczenben kaphatók:

Dr. Rotschnek V. Emil, Mihalevits István és Tóth Béla gyógyszerészeknél.

Főraktár a készítőnél **FRAGNER B.** cs. és kir. udvari szállítónál, a fekete sas gyógyszerertára Prágában a Spornér-utca sarkán 203. szám.